

Omslagfoto: Peter Hilz/HH

764&772 De rechtspraktijk heeft te weinig greep op **faillissementen**, aldus promovendus Lucas van Eeghen, die daarvoor 'verrassend eenvoudige normen' heeft ontwikkeld. En wat is de opbrengst van een recent arrest waarin de HR bepaalde dat het **arbeidsverleden** van vóór het faillissement meetelt bij de vraag of er bij een **doorstart** sprake is van een contract voor onbepaalde tijd? Lianne de Hoog heeft haar twijfels.

777 Tegen **beroepsaansprakelijkheid** moet een advocaat zich verzekeren, voor minstens een half miljoen euro per gebeurtenis. Wat moet er daarbij niet allemaal worden geregeld? In- en uitlooprisico, de no-claimverklaring, regeling bij in- en uittreding op een kantoor... En zijn er ook verzekeringen tegen **betaalfouten**?

782 De Raad van State bepaalde dat advocaten **gegevens** kunnen opvragen uit de **Gemeentelijke Basis Administratie** voor dagvaardingsprocedures. Bij verzoekschriftprocedures kon dat al langer. Maar er blijven valkuilen.

IN DE VOLGENDE NUMMERS

- ▶ Volwassenenstrafrecht toegepast op minderjarigen
- ▶ Kroniek mededingingsrecht
- ▶ Lichtvaardig procederen
- ▶ Pensioenwet per 2007
- ▶ Kroniek pensioenrecht
- ▶ Waarom nemen advocaten zo weinig vakantie?

ARTIKELEN

- 772** Doorstart na faillissement minder aantrekkelijk
Lianne de Hoog
- 777** Verzekeren tegen beroepsaansprakelijkheid
A.M.C. van Leeuwen
- 781** Verzekeren tegen gevolgen betaalfouten
Aernout Baarsma
- 782** Opvragen GBA-gegevens in verzoekschriftprocedures
K. Regter

OPINIE

- 784** ▶ De stand en eer der curatoren
- 785** ▶ 'Zwaar christelijk, autistisch, alcoholist, homo: maakt niet uit'

VASTE RUBRIEKEN

764 ACTUALITEITEN

- ▶ Wanneer failleren of saneren? 'Rechtspraktijk heeft onvoldoende greep op faillissementen'
- ▶ Dixit Taj Al-din al Hiladi, *Joost Beversluis*
- ▶ Ook verstrekking GBA-gegevens in dagvaardingszaken
- ▶ Kwaliteit van stage en stagiaires onderzocht: 'Niveau van afgestudeerden gedaald'
- ▶ Orde zoekt docenten

795 DISCIPLINAIRE BESLISSINGEN

VAN DE ORDE

- 771** ▶ Van de deken: Dure advocaten
- 789** ▶ Voortgezette Stagiaire Opleiding en Permanente Opleiding
- 792** ▶ Personalia
- 793** ▶ Uitspraken Geschillencommissie

771 COLOFON

Wanneer failleren of saneren?

‘Rechtspraak heeft onvoldoende greep op

Michel Knapen, journalist

Wat is het beste moment om een in financiële moeilijkheden verkerende onderneming te saneren of te laten failleren? Met de normen die advocaat Lucas van Eeghen in zijn proefschrift ontwikkelt, kan de verantwoordelijkheid van bestuurders en banken beter worden bepaald.

Niet de afwikkeling van het faillissement, maar de periode die aan de liquidatie vooraf gaat vormt het onderwerp van het proefschrift van mr. Lucas van Eeghen. De promovendus, die 22 november aan de Universiteit van Tilburg zijn doctorsgraad haalde op *Het schemergebied vóór faillissement*, is advocaat en als partner verbonden aan Höcker Advocaten te Amsterdam.

Ondernemingen geraken in dat schemergebied als ze bij liquidatie niet al hun verplich-

tingen zouden kunnen nakomen. Dat is geen probleem, zolang er winst wordt gemaakt en lopende verplichtingen kunnen worden nagekomen. De *twilight zone* wordt pas nijpend als er verliezen worden geleden. In deze periode is het nog niet geheel duidelijk wie, waarvoor en waarom verantwoordelijk is, terwijl in dit schemergebied wel grotendeels wordt bepaald wie later de risico's moet dragen.

Van Eeghen: 'Het is een gegeven dat de schuldeisers in faillissement niet geheel kunnen worden betaald. De vraag blijft of de verliesgevende onderneming niet te lang is voortgezet. De gevolgen daarvan komen vooral voor rekening van crediteuren.' Er zijn nu nog geen normen die precies aangeven wat het beste moment is om te stoppen of te saneren.

Dergelijke normen beschrijft Van Eeghen in zijn proefschrift. Die zijn dan ook hoog nodig, want de rechtspraak heeft tot nu toe onvoldoende greep kunnen krijgen op faillissementen,

stelt hij. 'In de jurisprudentie worden termen gebruikt – zoals 'ernstige financiële moeilijkheden', 'arbitrair tijdstip', of 'gunstige verwachtingen' – die onvoldoende concrete inhoud hebben. Dan weet je ook niet precies of banken terecht hebben doorgefinancierd, of dat bestuurders niet te laat het faillissement hebben aangevraagd. En dan weet je ook niet of zij aansprakelijk zijn voor extra verliezen.'

DOORFINANCIEREN

Van Eeghen noemt zijn normen 'verrassend eenvoudig'. De onderneming moet voldoen aan een minimale financieringsstructuur, die is uit te drukken in enkele balansformules over de vereiste liquiditeit, solvabiliteit en de maximale financiering door banken. Zo moeten de op korte termijn beschikbare liquide middelen ten minste even groot zijn als de op korte termijn te betalen schulden. 'Maar liquiditeit is eerder symptoom

Foto: Jessica Hooghiemstra

'Door vage termen in de jurisprudentie weet je niet of banken terecht hebben doorgefinancierd, of dat bestuurders het faillissement te laat aanvroegen, en wie aansprakelijk is voor extra verliezen'

faillissementen'

dan oorzaak van de financiële problemen. In liquide middelen kun je ook voorzien door nog meer te lenen. Het draait dus om de bestaande en toekomstige rentabiliteit. Om er voor te zorgen dat de verliesgeven- de onderneming tijdig wordt gesaneerd of gestaakt, moet je daarom ook eisen stellen aan de solvabiliteit. Deze eisen tezamen dwingen de tijdige sanering of staking van de onderneming af. Dat betekent ook dat aandeelhouders aan de hand van saneringsplannen tijdig moet worden gevraagd of zij nog voldoende vertrouwen hebben om ook in een tekort te voorzien. Uiteindelijk gaat het ook over de kansen en risico's van aandeelhouders.'

Volgens Van Eeghen kan de minimaal vereiste solvabiliteitsratio – het garantievermogen gedeeld door het balanstotaal – gesteld worden op twintig procent voor producenten, industrie, bouwnijverheid; vijftien procent voor groothandel, transport, detailhandel en tien procent voor dienstverlening, vrijberoepsbeoefenaren en voor overige sectoren. Banken hanteren dit ook als grens voor een onvoldoende solvabiliteit. 'Combineer je de liquiditeits- en solvabiliteitseisen dan blijkt dat ook precies vastgesteld kan worden, hoe lang, en in hoeverre, banken mogen financieren.' Van Eeghen noemt de liquiditeits- en solvabiliteits- eisen 'een probaat middel om concreet vast te stellen tot wanneer de verlieslatende onderneming mag worden voortgezet'. Dat heeft grote voordelen boven het huidige systeem. 'Nu zijn vooral crediteuren de pineut. Zij weten niet of de onderneming verlies maakt, laat staan of en hoe deze kan en zal worden gered.'

VERHAALSRSICO

In Van Eeghens model worden bestuurders, financiers en aandeelhouders op tijd genoodzaakt na te denken of de onderneming wel of niet moet worden voortgezet. Men weet dan ook tijdig of aandeelhouders moeten en willen bijstorten en of banken extra willen en mogen lenen. De gevolgen van voortschrijdende verliezen worden beperkt en dat is gunstig voor crediteuren.

Van Eeghen: 'Als de Hoge Raad dit model overneemt, is het makkelijker om in beeld te krijgen wie wanneer aansprakelijk is: de bank die blijft doorfinancieren terwijl dat onverantwoord is of de bestuurder die te lang blijft doormodderen. Jurisprudentie kan vage begrippen nu beter gaan invullen.' Niet alleen leidt dit tot een verantwoorde risicoverdeling, volgens de promovendus bevordert dit alles ook nog eens het vertrouwen van crediteuren en daarmee het investeringsklimaat en de economie.

L.J. van Eeghen, *Het schemergebied vóór faillissement. Een onderzoek naar de wenselijke verdeling van verhaalsrisico's van de onderneming vóór faillissement.* Den Haag: Boom Juridische uitgevers, 554 p., € 69. ISBN 10: 90 5454 742 1; ISBN 13: 978 90 5454 742 6.

Zie voor een ander aspect van faillissementen het artikel van Lianne de Hoog, verderop in dit nummer.

column

JOOST BEVERSLUIS

Dixit Taj Al-din al Hiladi

Er is weer debat over de mate waarin de rechter zich ter zitting actief moet opstellen. Een actieve rechter, de meespelende scheidsrechter – ik gruw bij de gedachte. Welk voordeel kan door advocaten nog behaald worden door studie van feiten en recht als niet alleen het recht wordt aangedragen – vaak al desastreus genoeg – maar ook de relevante feiten worden uitgelokt door de rechter?

Uitgelokt, ja! Wie vergeet ooit die behandeling waarin één rechterlijke vraag aan de onnozele cliënt de kunstige virtuele werkelijkheid van eigen schepping mét winstkansen en al teniet deed? En dat is nog niks. Ik werd eens tijdens een comparitie zo ongeveer over de tafel getrokken door een potige magistraat (een soort dat hier in het oosten wel voorkomt), die pasmunt op tafel smeedt en luidop vroeg of hij het verschil soms zelf moest bijpassen, mij ondertussen toesissend dat ik permanent niet ontvanke- lijk zou worden in het arrondissement als ik g.v.d. niet akkoord ging met zijn schikkingsvoorstel! De rechter als bemoeial, als CVP-terrorist. Help!

Nee, ik ben niet voor een actievere rol van de rechter, ware het niet dat de verandering in diens competentie waarschijnlijk onontbeerlijk is om die andere soort radicaal uit te roeien, de volkomen passieve rechter. En dat moet in ieder geval. Want liever louter CVP-terroristen, die zaken de nek omdraaien, met kleingeld smijten en schikkingen erdoor beuken, die je eerder met een AK-47 zwaaiend in een fladderende toga kunt voorstellen dan sereen de weegschaal hanterend, veel liever alleen maar deze, dan te blijven zitten met een contingent van die andere rechters: 'u hebt het woord... u hebt het woord... wil iemand nog iets zeggen... uitspraak dan en dan, zitting gesloten'. Afstandelijk, onbenaderbaar, onbewogen, onbeweeglijk, heel bleek ook vaak, het standbeeld van vrouwe Justitia verwarrend met waar zij voor staat.

Cliënten die op TV vlezige magistraten op hun desk zien beuken – *Silence, silence in my courtroom!* – dat het stof uit het kersenhout opwarrelt en de kop van de hamer vliegt, *Isay* die cliënten vragen zich af of die stille, bleke man of vrouw wel luisterde, wel keek, wel begreep, wel kan begrijpen, wel een echte rechter is.

Het meest ellendige vonnis vindt bij de justitiabele nog enige weerklank als althans een paar vragen zijn gesteld vanaf het podium; de meest complete overwinning wordt als een misnoegd gunstbetoon ervaren na zo'n doods ritueel zonder enige uitwisseling van meningen.

Dus toch maar dat mindere kwaad, de actieve rechter. En om dan, in voorkomend geval, ter zitting zonder veel risico van klachten lucht te kunnen geven aan de frustratie dat mijn verzinsels het weer niet gaan redden, ben ik nu al begonnen om een verzameling citaten van sjeik Taj Al-din al Hiladi aan te leggen. Kom je altijd mee weg.

Ook verstrekking GBA-gegevens in dagvaardingszaken

Gemeenten moeten GBA-gegevens verstrekken aan advocaten als die de gegevens opvragen voor het opstellen van een dagvaarding. Bij verzoekschriftprocedures gold dat (onder bepaalde voorwaarden) al langer.

Dat heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State begin oktober bepaald. In art. 98 lid 1 Wet GBA is bepaald dat aan een derde slechts gegevens uit de basisadministratie worden verstrekt voor zover die gegevens 'noodzakelijk zijn in verband met de uitvoering van een algemeen verbindend voorschrift'. Volgens de Raad van State is aan dat criterium voldaan als de 'inlichtingen noodzakelijk zijn om uitvoering te kunnen geven aan een algemeen verbindend voorschrift, namelijk voor het opstellen van een dagvaarding die ter betekening aan een deurwaarder zal worden aangeboden'.

Gelet op de woorden 'in verband met' is volgens de afdeling niet vereist dat de advocaat tot het uitbrengen van de dagvaarding bevoegd is (dat is de bevoegdheid van de deurwaarder), en dus zelf met de uitvoering van het voorschrift belast is.

Overigens krijgt de appelland in kwestie, een rechtskundig adviseur, de gevraagde gegevens niet. Blijkens de wetsgeschiedenis is volgens de afdeling beoogd de kring van gerechtigden te beperken tot 'personen die vanuit hun juridische deskundigheid en gebonden door beroeps- of gedragscodes, een essentiële bijdrage leveren aan het publieke belang dat gelegen is

Foto: Paul van Riel / HH

in een juiste rechtshandhaving'. Rechtskundig adviseurs voldoen niet aan dat criterium, aldus de afdeling, advocaten wel. 'Hieruit volgt eveneens dat een advocaat, die bovendien aan wettelijk tuchtrecht is onderworpen, rechtens in een andere positie verkeert dan appelland, zodat het beroep dat appelland heeft gedaan op het gelijkheidsbeginsel reeds daarom niet slaagt,' stelt de afdeling.

De Nederlandse Vereniging voor Burgerza-

ken, waarbij alle Nederlandse gemeenten zijn aangesloten, legt de uitspraak van de afdeling op 24 november voor aan haar commissie Persoonsinformatie & Privacy. Afhankelijk van die discussie zal de NVVB de leden nader informeren. Wordt vervolgd. (LW)

Voor meer over het opvragen van GBA-gegevens in een verzoekschriftprocedure, zie het artikel van mr. K. Regter, verderop in dit nummer.

Polarisatie in strafzaken anno 2006

Op 8 november jl. vond de besloten bijeenkomst 'Polarisatie in strafzaken anno 2006' plaats. De bijeenkomst was een gezamenlijk initiatief van het College van Procureurs-Generaal en de Nederlandse Orde van Advocaten. Genodigden waren officieren van justitie

en advocaten.

Er werd tijdens de bijeenkomst gesproken over verharding van de verhoudingen tussen vertegenwoordigers van het OM en advocaten. Naar het oordeel van zowel het College van Procureurs-Generaal als de Orde van Advoca-

ten moet de onderlinge communicatie worden verbeterd, en dient er ook meer begrip te komen voor elkaars rol en taakuitoefening.

In het *Advocatenblad* van 8 december volgt een verslag van de bijeenkomst.

Kwaliteit van stage en stagiaires onderzocht

‘Niveau van afgestudeerden gedaald’

Ruim de helft (59%) van de advocaten vindt dat het niveau van afgestudeerde juristen de afgelopen jaren is gedaald. Slechts 16% meent dat het niveau is gestegen.

Dat blijkt uit het onderzoek *De stage, een onderzoek naar de kwaliteit van de stage in de advocatuur* dat Meijer Human Strategy en EIM Consult uitvoerden in opdracht van de Nederlandse Orde van Advocaten. In totaal namen 1110 personen deel aan het onderzoek: 472 patroons en 638 advocaat-stagiaires.

Doel van het onderzoek was een beeld te krijgen van de stagebegeleiding van advocaat-stagiaires in de praktijk. De portefeuille Opleiding zal op basis van het onderzoek voorstellen doen om de kwaliteit van de stage te verhogen. Daarbij hoeft geen onderscheid gemaakt te worden naar kantoorgrootte of plaats van vestiging van het kantoor waar de stagiaire werkt, stellen de onderzoekers. ‘Qua grootteklasse en hofessort blijken de overeenkomsten in de uitkomsten vele male groter dan de verschillen.’

Er zijn achtereenvolgens vragen gesteld over de introductie binnen kantoor, de opleiding, begeleiding, beoordeling en evaluatie en de doorstroom. Voor wat betreft de introductie geldt dat er een kantoorgenoot moet zijn die de stagiaire introduceert in de praktijk en het

kantoor, en dat er heldere afspraken en verwachtingen geformuleerd moeten worden. Hoewel patroons over het algemeen aangeven dat de introductie aan die eisen voldoet, is dat volgens advocaat-stagiaires niet altijd het geval. Zij stellen dat meer aandacht besteed moet worden aan de onderlinge taakverdeling, de mate van gebruik van het Portfolio en beoordelings- en functioneringssystematieken.

Voor wat betreft opleiding geldt volgens de respondenten dat de patroon open moet staan voor vragen van de stagiaire, echter met behoud van de ruimte voor de stagiaire om zelfstandig zaken af te handelen. Beide aspecten zijn volgens patroons en stagiaires op dit moment voldoende aanwezig. Wel dient er volgens stagiaires meer aandacht te komen voor het opleidingsprotocol (welke opleidingen moeten worden gevolgd) en dient er gestructureerd overleg plaats te vinden over het verloop van de opleiding en de vakinhoudelijke ontwikkeling.

Ten aanzien van begeleiding, beoordeling en evaluatie stellen zowel patroons als stagiaires dat kantoren van tevoren duidelijke richtlijnen moeten formuleren waaraan de praktijkbegeleider moet voldoen. Ook stellen ze beide dat patroons gerichte cursussen zouden moeten

volgen. Volgens stagiaires zou bij beoordeling en evaluatie meer gebruikgemaakt kunnen worden van begeleidingsinstrumenten (competentieprofiel en Portfolio) van de Orde.

Over doorgroei stellen zowel stagiaires als patroons dat eerstgenoemden aan het eind van de stageperiode ‘zo vroeg mogelijk en helder bearbejudeerd worden ingelicht over de vraag of zij in aanmerking komen voor een medewerkersovereenkomst’. Patroons menen veelal dat deze gewenste situatie reeds bestaat, stagiaires zijn daarover wat negatiever. Zij vragen om een betere onderbouwing en meer gebruik van het competentieprofiel. Ook moeten exitgesprekken worden gevoerd en moet de stagiaire indien gewenst worden geholpen bij het zoeken naar een andere baan.

In totaal blijft 44% van de stagiaires aan het kantoor verbonden. Grote kantoren blijken tweemaal zo vaak als kleine te vinden dat de stagiaire niet geschikt is voor de advocatuur. Vooral ‘gebrek aan beroepsvaardigheden’ en ‘gebrek aan sociale vaardigheden’ zijn redenen om de stagiaire geen medewerkersovereenkomst aan te bieden.

Het rapport is te vinden op www.advocatenorde.nl.

AANVULLING ‘MEDIATION IN ARBEIDSCONFLICTEN’

In *Advocatenblad* 2006-14 zijn bij de recensie van *Mediation in arbeidsconflicten* van Annet Draaijer en Jan Trap de noten weggevallen.

Die betroffen:

- de definitie van mediation: ‘een definitie die naar onze mening de lading dekt. Mediation is een vorm van bemiddeling in conflicten, waarbij een neutrale bemiddelingsdeskundige, de mediator, de

onderhandelingen tussen partijen begeleidt teneinde vanuit hun werkelijke belangen tot gezamenlijk gedragen en voor ieder van hen optimale resultaten te komen.’

- een verwijzing naar een lezenswaardig boek uit de NMI kennisreeks: mr. A.M.F. Dieren *To plead or not to plead. De advocaat als begeleider van zijn cliënt in het mediationtraject*, NMI 2006.
- en de kosten van en verkrijgbaarheid van het gerecenseerde boek: ‘€ 23,50 euro (voor NMI Mediators € 16,50) en verkrijgbaar bij het NMI (www.nmi-mediation.nl)’.

ORDENIEUWS

Ontheffingsverzoeken PO

Ingevolge de Verordening op de Permanente Opleiding 2000 is de advocaat verplicht elk jaar ten minste zestien opleidingspunten te behalen. Van deze verplichting kan de Algemene Raad, al dan niet onder voorwaarden, geheel of gedeeltelijk ontheffing verlenen. Om voor een dergelijke ontheffing in aanmerking te komen, dient de advocaat zich met een schriftelijk verzoek tot de Algemene Raad te wenden. Een onthef-

ving wordt slechts verleend voor het lopende kalenderjaar. Om deze reden dient uw verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het behalen van de opleidingspunten de Algemene Raad uiterlijk 31 december 2006 te bereiken. Verzoeken die ná 31 december 2006 worden ontvangen en die betrekking hebben op het jaar 2006, worden niet in behandeling genomen.

ORDENIEUWS

Orde zoekt docenten

De afdeling Opleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten organiseert twee keer per jaar een praktijkgerichte beroepsopleiding. Deze opleiding heeft als doel om advocaat-stagiaires in een relatief kort tijdsbestek te scholen in elementaire voor de advocatuur vereiste kennis en vaardigheden. De cursusonderdelen vinden plaats op diverse locaties in het land en de cursusgroepen bestaan uit minimaal 16 en maximaal 32 cursisten.

De docenten zijn ervaren advocaten, rechters of trainers en hebben goede algemene communicatieve vaardigheden. De docenten begeleiden het leerproces van een cursusgroep aan de hand van een docentenhandleiding en materiaal dat voor de Beroepsopleiding is ontworpen. In het cursusmateriaal wordt gebruik gemaakt van praktijkgericht oefenmateriaal, zoals oefendossiers en werkopdrachten.

Gevraagd wordt: deskundigheid, enthousiasme, en bij voorkeur didactische ervaring. Geboden wordt: een training (didactiek) voor zowel de beginnende als de ervaren docent. Daarnaast ontvangt de docent binnen de Beroepsopleiding een reiskostenvergoeding, een geldelijke tegemoetkoming (€ 360 per dagdeel) en punten in het kader van de Permanente Opleiding.

De Orde zoekt voor de Beroepsopleiding Advocatuur naar docenten:

► **Schrijfvaardigheid**

De afdeling Opleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten is voor de Beroepsopleiding op zoek naar nieuwe docenten, neerlandici, advocaten of rechters, die affiniteit hebben met schrijven en bereid zijn om ten minste twee dagen per jaar als docent Schrijfvaardigheid op te treden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Caroline van der Sluys, telefoonnummer: 070-335 35 75, e-mail: c.vandersluys@advocatenorde.nl.

Sollicitaties, voorzien van een kort curriculum vitae en motivatie, kunt u zenden naar de Nederlandse Orde van Advocaten, afdeling Opleiding, t.a.v. Caroline van der Sluys, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag of naar e-mailadres: c.vandersluys@advocatenorde.nl.

► **Bestuursprocesrecht**

De afdeling Opleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten is voor de Beroepsopleiding op zoek naar nieuwe docenten, te weten advocaten die affiniteit hebben met Bestuursprocesrecht.

De cursus Bestuursprocesrecht bevat de onderdelen: algemene inleiding Awb, rechtsbescherming tegen de overheid, ontvankelijkheid, bezwaar en administratief beroep en de voorlopige voorziening. De advocaat dient bereid te zijn om ten minste twee dagen per jaar als docent Bestuursprocesrecht op te treden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Christiaan van Nispen tot Sevenaer, telefoonnummer: 070-335 35 80, e-mail: c.vannispen@advocatenorde.nl.

Sollicitaties, voorzien van een kort curriculum vitae en motivatie, kunt u zenden naar de Nederlands Orde van Advocaten, afdeling Opleiding, t.a.v. Christiaan van Nispen tot Sevenaer, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag of naar e-mailadres: c.vannispen@advocatenorde.nl.

Sri Lanka: advocaten monddood gemaakt

De cliënten van advocaten die werkzaam zijn voor rechtshulporganisaties in het noordoosten van Sri Lanka, zijn voornamelijk slachtoffers van mensenrechtenschendingen. In dit deel van Sri Lanka vechten de Tamil Tijgers al decennia lang voor een onafhankelijk Tamil Eelam, letterlijk Tamil-thuisland. Ondanks een overeengekomen staakt-het-vuren houden de gevechten tussen het regeringsleger en de Tamil Tijgers aan. Onschuldige burgers worden op willekeurige gronden opgepakt onder het mom van preventieve nood- en antiterrorisme maatregelen. Ook 'verdwijnen' mensen en worden veel mensen gemarteld. Advocaten die deze mensen of hun familieleden bijstaan in juridische procedures worden door de autoriteiten en de schenders van mensenrechten als 'persona non grata' beschouwd en in de uitoefening van hun werk tegengewerkt, bedreigd en geïntimideerd.

Volgens de Asian Human Rights Commission (AHRC) is een merkwaardige, maar ook zeer zorgelijke ontwikkeling dat advocaten niet alleen worden geïntimideerd door groepen binnen de politie, maar ook door leden van de rechterlijke macht en in het bijzonder door een aantal rechters van de Supreme Court onder leiding van Chief Justice Sarath N. Silva. De situatie is de laatste jaren zo verergerd dat veel advocaten – van het handjevol dat nog slachtoffers van mensenrechtenschendingen durft bij te staan – afzien van het voeren van procedures voor de Supreme Court.

Een beproefd middel om advocaten monddood te maken is het dreigement om hen van het tableau te (laten) schrappen. Dit overkwam ook de mensenrechtenadvocaat mr. Elmo Perera. In een rechtszaak voor de Supreme Court vroeg Perera om opheldering over een aantal kwesties met betrekking tot de samenstelling van het panel van rechters dat volgens hem ongrondwettelijk was. Perera werd er vervolgens door de rechters van beschuldigd de goede procesorde te ondermijnen en op grond daarvan dient Perera momenteel in een separate procedure aan te tonen waarom hij niet van het tableau zou moeten worden geschrapt.

Het bovenstaande wordt bevestigd door de vooraanstaande advocaat en mensenrechtenactivist Kasinather Sivapalan waarmee *Advocaten voor Advocaten* onlangs een persoonlijk gesprek voerde. Sivapalan ontving wegens zijn rol in het vredesproces in Sri Lanka zulke serieuze doodsbedreigingen dat hij zijn land recentelijk met behulp van mensenrechtenorganisaties heeft moeten ontvluchten.

Voor informatie over Advocaten voor Advocaten (L4L) kunt u contact opnemen met Judith Lichtenberg via info@advocatenvooradvocaten.nl of bezoek de website www.advocatenvooradvocaten.nl Daar leest u ook hoe u donateur kunt worden. Rekeningnummers: ABN 489.938.655; Postbank 433.83.27 (Amsterdam).

AGENDA

Bestuurswisseling Jonge Balie Amsterdam

Het bestuur van de Vereniging de Jonge Balie in Assen bestaat voor het ordejaar 2006/2007 uit: mr. R.J.B. Caderius van Veen (Reyer), voorzitter; mr. P.A.Th. Kostwinder (Paul), penningmeester; mr. A.G. Eding (Diane), secretaris; mr. A.C. Winter (Anita), algemeen lid; mr. E.W.K. Bosman (Karin), algemeen lid. Het secretariaatsadres van de vereniging is: Postbus 1003, 7801 BA Emmen, tel. 0591-65 69 69, fax: 0591-64 10 06.

Jubileumsymposium: gevarenzones in recht en psychiatrie

Op donderdag 15 februari 2007 vindt in de De Rode Hoed in Amsterdam het Symposium Gevarenzones in recht en psychiatrie plaats ter ere van het 100-jarig bestaan van het Psychiatrisch Juridisch gezelschap. Dan zal door specialisten van verschillende disciplines een analyse worden gemaakt van de gevaren en verworvenheden van honderd

Legal and Judicial Reform in Post Conflict Situations

Thursday 7th December 2006 a seminar is held in The Hague under the aegis of the Netherlands Council for International Legal Cooperation: *Legal and Judicial Reform in Post Conflict Situations and the Role of the International Community*. A theoretical basis followed by two practical examples of (post)conflict countries (Afghanistan and Rwanda) will ensure a solid basis for an

interesting discussion and a meeting ground for legally interested participants. The seminar may result in recommendations from the Council for International Legal Cooperation to the Dutch government. To accommodate the international participants, the language of the seminar will be English. Admission is free. More information: www.cilc.nl.

jaar psychiatrie en recht. Daaruit zullen zij lering trekken voor de komende honderd jaar: voor theorie en praktijk, voor kliniek, rechtszaal en samenleving, voor psychiatrie,

psychologie en recht, voor patiënten, justitiabelen en professionals. Voor meer informatie over inschrijving en kosten, tel: 0345- 57 66 42 of scem@scem.nl.

(advertentie)

HOGEDOORN
Uit de juridische praktijk

Een uniek relatiegeschenk voor uw cliënten?

Laat dan uw eigen juridische relatieboekje uitgeven, met daarin interessante praktijk-verhalen. Uw eigen boekje wordt voorzien van uw kantoorgegevens, logo en foto en kunt u vanaf 50 exemplaren bestellen.

Reeds vanaf € 4,25 per relatieboekje
Meer informatie treft u aan op www.jfm.nl.

JURIDISCH FISCAAL Marketing Team
Marketinginstrumenten voor juridische dienstverleners

Telefoon: (024) 350 10 30
E-mail: info@jfm.nl

Le Tableau
VOOR DE ADVOCATUUR EN HET NOTARIAAT

Le Tableau bemiddelt exclusief in tijdelijke functies voor het notariaat en de advocatuur.

Wij kunnen voorzien in ervaren, gespecialiseerde advocaten ten behoeve van ondermeer: sabbatical leave, zwangerschapsverlof, begeleiding stagiaires of omvangrijke projecten, zoals een grote transactie of reorganisatie. Ook financieel interessant!

Belt u voor meer informatie met Mr. T.S. Verheij, tel 020-5237600 of kijk op onze website www.letableau.nl

verloren tijd is verleden tijd

MOBILE SOLUTIONS

KANTOORAUTOMATISERING

DIGITAAL DICTEREN

INTERNETDIENSTEN

VASTE TELEFONIE

Mobiele oplossingen maken het mogelijk om overal en altijd uw dossiers, e-mail en agenda te raadplegen voor een klantgerichte dienstverlening. ICT ConceptT Mobile Solutions loopt voorop met de beste adviezen en implementatie van mobiele toepassingen.

> VERSTAND VAN UW ZAKEN

> BEL VOOR EEN VRIJBLIJVENDE AFSpraak:

DIMMEN WESDIJK
VESTIGING BREDA
T 076 5815818

INFO@ICT-CONCEPT.NL
WWW.ICT-CONCEPT.NL

- > advies op maat over mobiele oplossingen
- > leveren en beheer van abonnementen en toestellen
- > analyse en advies over besparing van kosten
- > leveren van BlackBerry en Microsoft toepassingen
- > implementatie en beheer van hardware en software

AL MEER DAN 700 GEBRUIKERS GINGEN U VOOR!

86e jaargang – 24 november 2006 – nr. 16
Verschijnt elke drie weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Reed Business Information bv. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie

mr. K. A. Boshouwers
mr. B. J. Th. Bouma
mr. Y. van Gemerden
mr. A. Groenewoud
dr. L. Hesselink
mr. P.T.C. van Kampen
mr. M.H.J. van Maanen
mr. M.R. Maathuis
mr. G. J. van Oosten
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. A. P. Ploeger
mr. L.H. Rammeloo
dr. mr. L.W.M. Wopereis

Uitgever

drs. Serge dos Santos Gomes

Eindredactie

Linus Hesselink

Bureau redactie

Charlotte Helmer

Vormgeving

VILLA Y, Andre Klijsen
Unit-1, Dimitry de Bruin

Correctie

Sandra Braakmann

Druk

Drukkerij Groen bv, Leiden

Redactionele bijdragen

t.a.v. L. Hesselink
Reed Business Information bv
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
e-mail: linus.hesselink@reedbusiness.nl
Bezoekadres: Benoordenhousweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Digitaal archief Advocatenblad

www.advocatenorde.nl, voor houders van het (gratis)
Baliencertificaat

Orde van de dag

Gratis abonneren op de wekelijkse nieuwsbrief voor advocaten? Stuur een e-mail naar enova@reedbusiness.nl met als onderwerp Inschrijven Orde van de dag.

Juridische Vacaturebank

www.jbb.nl

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Steekterweg 80 G, 2407 BH Alphen a/d Rijn
tel. 0172-234460, fax 0172-233017
e-mail: dbmbv@euronet.nl
Advertentietarieven op aanvraag
Personeelsadvertenties: € 2,15 per mm
bij een kolombreedte van 40 mm
Inzendtermijn afl. 17: 24 november 2006
afl. 18: 8 december 2006

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag (Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag), tel. 070-3353535, fax 070-3353531.
Niet-leden betalen € 160 per jaarabonnement (incl. BTW en verzendkosten) en voor de jaarband € 15. Studenten 50% korting.

Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tot uiterlijk twee maanden voor beëindiging van het lopende abonnement. Reed Business Information Klantenservice verzorgt de abonnementenadministratie voor niet-leden: Reed Business Information bv, afdeling Klantenadministratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem. Tel. 0314-358358, fax 0314-349048, e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl
Losse nummers: € 8,50

Reed Business Information bv legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonnements)overeenkomst. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om u te informeren over voor u relevante producten en diensten van Reed Business Information bv, haar groepsmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Uw e-mailadres wordt alleen gebruikt om u te informeren over gelijkoortige producten en diensten van Reed Business Information bv en haar groepsmaatschappijen.

Als u geen prijs stelt op deze informatie, per post of via e-mail, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan: Reed Business Information bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

ISSN 0165-1331

Dure advocaten

Els Unger

Advocaten hebben het imago duur te zijn. Recentelijk bleek dat weer eens uit een onderzoek dat de Orde heeft laten doen door adviesbureau Blauw Research (*Advocatenblad* 2006-14, p. 674). De discussie over de prijs van advocaten, gekoppeld aan de vraag of wij nog wel toegankelijk zijn voor gewone burgers, is dan ook actueel.

In het *NJB* van 27 oktober jl. schreef Coen Drion dat 'topadvocaten' alleen nog maar bereikbaar zijn voor grote ondernemingen en zeer vermogende particulieren. En Roland Mans stelt in het laatste *Advocatenblad* dat de advocatuur te duur is geworden om nog poortwachter van de rechtsstaat te zijn.

Ik zal niet ontkennen dat er kantoren zijn die zeer hoge tarieven kunnen rekenen. Maar daarbij gaat het meestal om de ondernemingsrechtpraktijk ten behoeve van multinationals. De tarieven in dit segment komen vaak tot stand op basis van aanbesteding. De markt doet hier dus zijn werk.

Ik erken ook dat gewone rechtzoekenden deze hooggespecialiseerde advocaten niet kunnen betalen. Maar volgens mij is dat niet het probleem. Want particulieren en mkb'ers hebben zelden behoefte aan dienstverlening op die terreinen.

De rechtsgebieden die voor deze rechtzoekenden wel van belang zijn, zoals arbeidsrecht en familierecht, worden beoefend door talloze advocaten tegen doorgaans redelijke tarieven. Volgens recent onderzoek van de Orde beweegt het gemiddelde uurtarief voor de particuliere cliënt, mede afhankelijk van het rechtsgebied, zich tussen € 150 en € 200 inclusief btw.

Het probleem is dan ook niet de beschikbaarheid van advocaten, maar het feit dat het ook bij dit tarief voor de middeninkomens om veel geld gaat. Vooral de onzekerheid over de omvang van de werkzaamheden (en dus over de totale kosten) maakt dat die groep er goed aan doet een rechtsbijstandverzekering af te sluiten.

Drion heeft voorgesteld dat grote kantoren zich committeren door een bepaald percentage van hun omzet te besteden aan gefinancierde rechtsbijstand. Rechtstreeks of door het gratis bijstaan van advocaten die toevoegingen doen. Een sympathieke gedachte, maar zoals gezegd zit het probleem hem niet in de rechtstoegang van de 50% van de Nederlandse bevolking die aanspraak heeft op gesubsidieerde rechtshulp.

Mans onderkent dit, maar ook zijn voorstel tot oprichting van een proDeofonds, te vullen met bijdragen van alle advocaten, vormt geen werkelijke oplossing. Met zo'n fonds met een budget van enkele miljoenen, kunnen jaarlijks een paar duizend rechtzoekenden worden geholpen. Ik schat echter dat het voor de middengroepen om zeker 300.000 zaken per jaar gaat.

Volgens mij is veeleer nodig dat advocaten creatiever omgaan met hun honoraria. Vaste prijzen voor standaardzaken, uitgestelde honorering, deels resultaatafhankelijke tariefafspraken – de tuchtrechter staat dat toe – zijn te beproeven mogelijkheden. Het *no cure no pay* experiment voor letselschadezaken, waarvoor de Orde nog steeds ijvert, past ook in dit rijtje.

Maar er is meer mogelijk. Ik hoor uw ideeën graag. Vandedeken@advocatenorde.nl staat zoals altijd open!

Reageren? vandedeken@advocatenorde.nl

Faillissement en arbeidsverleden

Doorstart na faillissement minder aantrekkelijk

Lianne de Hoog
advocaat te Rijswijk

De Hoge Raad heeft 14 juli jl. een uitspraak gedaan die aanzienlijke gevolgen heeft voor de gang van zaken rondom een doorstart van een failliet bedrijf. Op het eerste gezicht lijkt de ruime toepassing van art. 7:668a BW voordelig voor de werknemer, maar is dat ook wel zo? Lianne de Hoog ziet de nadelen en vraagt zich af hoe het in de praktijk uitpakt.

Art. 7:668a BW bepaalt dat er van rechtswege een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd ontstaat als (1) er sprake is van elkaar met tussenpozen van minder dan drie maanden opvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd of (2) er sprake is van een keten van meer dan drie elkaar met tussenpozen van minder dan drie maanden opvolgende arbeidsovereenkomsten. Het hoeft voor de toepassing van dit artikel niet te gaan om arbeidsovereenkomsten van één en dezelfde werkgever. Het artikel geldt ook als er sprake is van opvolgend werkgeverschap.

Tot voor kort stond niet vast of art. 7:668a BW ook gold in geval van een doorstart na faillissement. De praktijk ging er doorgaans van uit dat dit niet het geval was. De schaarse jurisprudentie gaf een wisselend beeld en in de eveneens schaarse literatuur werd er meestal van uitgegaan dat dit wel het geval was. De Hoge Raad heeft op 14 juli 2006¹ het verlossende woord gesproken en als algemene regel geformuleerd dat art. 7:668a BW wel degelijk van toepassing is op de situatie van een doorstart na faillissement. Is dit arrest daadwerkelijk een verlossing of juist niet? In dit artikel bespreek ik kort het arrest en ga ik in op de (mogelijke) gevolgen voor de praktijk.

FEITEN

Een werknemer is op basis van een oproepovereenkomst in dienst getreden van Knaakland. Deze oproepovereenkomst is opgevolgd door twee aansluitende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd. De laatste arbeidsovereenkomst zou eindigen op 25 september 2001. Zover kwam het echter niet. Knaakland is medio 2001 failliet verklaard en de curator heeft de arbeidsovereenkomst rechtsgeldig opgezegd tegen 1 juli 2001.

Ongeveer twee weken later heeft Boekenvoordeel B.V. (hierna: Boekenvoordeel) werknemer bericht dat zij wilde doorstarten. Werknemer is per 23 juli 2001 voor de duur van zes maanden in dienst getreden. Aansluitend hebben partijen een arbeidsovereenkomst voor de duur van één jaar gesloten, die op 21 januari 2003 afliep. Boekenvoordeel heeft deze arbeidsovereenkomst niet verlengd.

Werknemer verzet zich hiertegen en stelt dat vanwege art. 7:668a BW een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd is ontstaan. Er zijn volgens haar meer dan drie schakels en bovendien is de duur van 36 maanden overschreden, ervan uitgaande dat de arbeidsovereenkomsten met Knaakland 'meetellen'.

HOF EN HOGE RAAD

In tweede aanleg wordt de werknemer in het gelijk gesteld. Boekenvoordeel gaat in cassatie. Haar middel – voor zover hier van belang – komt er op neer dat art. 7:668a BW niet voor de situatie van doorstart na faillissement is geschreven, maar ter voorkoming van de zogenoemde draaideurconstructie. Dit is de constructie waarbij werknemers eerst als uitzendkracht werkzaam zijn, daarna in dienst van de inlener komen en daarna in dienst treden van een andere tot hetzelfde

*‘Tot voor kort stond niet vast
of art. 7:668a BW ook gold
in geval van een doorstart na
faillissement’*

concern behorende rechtspersoon. Tekst en strekking van art. 7:668a BW sluiten toepassing van deze bepaling bij een doorstart na faillissement en opzegging door de curator uit, aldus het middel.

De Hoge Raad verwerpt het beroep en overweegt daartoe onder andere: 'Anders dan het middel tot uitgangspunt neemt, is toepassing van art. 7:668a lid 2 BW niet beperkt tot (...) gevallen waarin (...) opvolging van werkgevers wordt misbruikt bij de hantering van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd.'

De opzegging door de curator maakt dat niet anders.

ALGEMENE REGEL

Deze door de Hoge Raad geformuleerde algemene regel betekent dat de doorstarter niet vanaf punt nul begint met de werknemers uit de failliete onderneming. Het arbeidsverleden van deze werknemers telt mee, in elk geval voor de toepassing van art. 7:668a BW.

PRAKTIJK

De praktijk verloopt bij een bedrijfsovername buiten faillissement om (hierna: overname) wezenlijk anders dan bij een doorstart. Het essentiële verschil is de fase voorafgaand aan het moment van overdracht. Bij een overname wordt de bedrijfsvoering niet gestaakt en gaat een (uitgebreid) *due diligence*-onderzoek aan de overdracht vooraf. Dit stelt de overnemer in staat om de risico's en de kosten redelijk in te schatten, hetgeen zijn weerslag heeft op de overnameprijs. Vanwege deze uitgebreide voorfase is het te billijken dat de rechten van de werknemers, waaronder de ketenopbouw van art. 7:668a BW gerespecteerd worden. Er is in deze situatie geen reden om de werknemer nadelige gevolgen te laten ondervinden van de keuze van de werkgever om het bedrijf of een deel daarvan over te dragen.

Bij de doorstart is er amper sprake van een voorfase. De doorstarter heeft namelijk haast. Hij neemt ondernemingsactiviteiten over uit een faillissement, waarbij doorgaans de bedrijfsvoering gestaakt is. Hoe langer de activiteiten stilliggen, hoe kleiner de overlevingskansen van het bedrijf. De doorstarter heeft er daarom groot belang bij om zo snel mogelijk operationeel te worden. Voor een *due diligence*-onderzoek is geen tijd. Dit betekent dat een doorstart aanzienlijke

risico's kent, onder andere ten aanzien van de werknemers. De doorstarter weet immers niet (goed) wat voor 'werknemersvlees' hij in de kuip heeft. Hier staat tegenover dat de overnameprijs doorgaans aantrekkelijk is en de doorstarter niet verplicht is om alle werknemers over te nemen. Hij mag de vermoedelijke krenten uit de pap pikken. Verder ging men ervan uit dat tegenover voormeld risico ook stond dat de arbeidsovereenkomsten uit de prefaillissementsfase geen belangrijke rol speelden.

Met het arrest van 14 juli 2006 is duidelijk geworden dat de arbeidsovereenkomsten van voor het faillissement wel van belang zijn. De doorstarter moet daarmee rekening houden bij de toepassing van art. 7:668a BW en er is veel sneller sprake van conversie naar een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

ARGUMENTATIE ONDER DE LOEP

De Hoge Raad maakt weinig woorden vuil aan de uitspraak van 14 juli 2006 en volgt de A-G, wiens conclusie de moeite van het lezen waard is.

De A-G weerlegt het cassatiemiddel dat stelt dat de bedoeling van art. 7:668a BW is om draaideurconstructies tegen te gaan door de parlementaire geschiedenis onder de loep te nemen. Ter illustratie hiervan citeer ik

1 HR 14 juli 2006, LJN AY3782.

een aantal onderdelen van de in de conclusie aan de orde gestelde parlementaire geschiedenis:

‘Het tweede lid van art. 7:668a BW strekt tot ondervanging van de zogenaamde draaideurconstructie.’²

‘(...) In art. 7:668a BW lid 2 is aangesloten bij de in de jurisprudentie gevormde zogenoemde draaideurbescherming. (...) De voorgestelde wettelijke regeling biedt de werknemer rechtsbescherming tegen gevallen van misbruik van rechtsopvolging als hiervoor bedoeld. Aldus kan wisseling van werkgevers, uitsluitend en alleen om rechtsbescherming van art. 7:668a BW te ontwijken, worden tegengegaan.’³

‘(...) menen wij dat de voorgestelde verruiming van het gebruik van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd noodzakelijkerwijze tegemoetkomt aan de behoefte van werkgevers om onder meer de factor arbeid snel en tegen zo gering mogelijke kosten aan te passen aan veranderingen in de markt (...). De hierdoor noodzakelijke flexibiliteit in de bedrijfsvoering vereist dat in toenemende mate gebruik kan worden gemaakt van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd met name voor die gevallen waarin sprake is van tijdelijke arbeid, dan wel als niet kan worden voorzien of de arbeid een (meer) permanent karakter zal krijgen (...). De voorstellen komen naar ons oordeel tegemoet aan de algemene economische behoefte van werkgevers aan meer mogelijkheid van flexibiliteit in (kortdurende) arbeidsrelaties en – op termijn – aan meer arbeidsrechtelijke zekerheid voor flexibele werknemers (...)’⁴

De A-G trekt de conclusie dat de bedoeling van de wetgever gericht was op een betrekkelijk ruime, niet alleen op misbruik gerichte reikwijdte van art. 7:668a BW. De opvatting van ruime, niet alleen op misbruik ogende, bescherming vindt in zijn algemeenheid steun in de literatuur en (lagere) jurisprudentie. Maar kan daarmee gezegd worden dat toepassing van art.

7:668a BW bij een doorstart na faillissement ook de bedoeling was? Ik heb er niets over gevonden in de wetsgeschiedenis.

Een ander belangrijk punt in de argumentatie van de A-G is de figuur van de overgang van onderneming buiten faillissement, geregeld in afdeling 8 van titel 10 van Boek 7 BW, de titel over de arbeidsovereenkomst. In het laatste artikel van die afdeling, art. 7:666 BW is een aantal artikelen van die afdeling en het opzegverbod bij overgang van onderneming buiten toepassing verklaard in geval van faillissement en doorstart. Art. 7:668a BW wordt hierbij niet genoemd.

Vanwege het feit dat art. 668a BW niet wordt genoemd in art. 7:666 BW en vanwege de relatief ruime werknemersbescherming die art. 7:668a BW blijkens de parlementaire geschiedenis beoogt te bieden, is de conclusie van de A-G dat art. 7:668a BW toepasselijk moet zijn bij doorstart na faillissement.

DE REDELIJKHEID VAN TOEPASSING VAN ART. 7:668A BW

Is dit redelijk, vraagt de A-G zich af. Zijn antwoord luidt dat het in elk geval niet onredelijk is. Hij ziet weliswaar bezwaren voor de doorstarter, maar deze zijn niet zodanig om art. 7:668a BW buiten toepassing te laten. De A-G besteedt in zijn argumentatie vooral aandacht aan de zienswijze van Loesberg over dit onderwerp. Loesberg heeft onder andere opgeworpen dat toepassing van art. 7:668a BW bij faillissement en doorstart contraproductief kan zijn. De doorstarter zal bij het selecteren van de werknemers alleen diegenen willen aannemen die met hun arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd minder dan 36 maanden ‘op de teller hebben staan’ (lid 1, art. 7:668a BW). De A-G vindt dit geen sterk punt, omdat voor toepassing van de keten (lid 2, art. 7:668a BW) ook arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd gelden en de doorstarter daarmee hoe dan ook een groot risico loopt op conversie naar een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

Mijns inziens stapt de A-G te makkelijk over de door Loesberg signaleerde problematiek heen. Loesberg signaleert dat de doorstarter de begrijpelijke voorkeur zal

Ik kan mij voorstellen dat doorstarters terughoudender zullen zijn bij het uitzoeken van personeel

ontwikkelen om (veel) minder werknemers uit te kiezen dan voorheen. Terecht stelt de A-G dat de 36-maandenproblematiek wellicht minder relevant is, maar de ketenproblematiek wel. Ik kan mij voorstellen dat de doorstarter niet zozeer een voorkeur zal ontwikkelen voor de werknemer met 'minder dan 36 maanden op de teller', maar vooral voor de werknemer met nog maar '1 of 2 schakels op de teller'.

Loesberg merkt bovendien terecht op dat opzegging door de curator van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd de keten van art. 667 BW, lid 4 en 5 doorbreekt, de (gedeeltelijke) codificatie van het Ragetlie-arrest. Deze Ragetlie-regel houdt in dat een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd die een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd opvolgt van rechtswege afloopt als de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd door rechtsgeldige opzegging of ontbinding is geëindigd. Dit staat in een vreemde verhouding tot de keten van art. 7:668a BW. Dit probleem is niet nieuw en lijkt op een misvatting van de wetgever gebaseerd te zijn. Dit wordt door de A-G ook aangestipt. Hoe dan ook, een en ander staat er volgens de A-G niet aan in de weg om ook daar waar de Ragetlie-regel geldt, niettemin de toepassing van art. 7:668a BW kan leiden tot conversie naar een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

De situatie kan zich voordoen dat de Ragetlie-regel en art. 7:668a BW tegenover elkaar komen te staan. Deze vreemde situatie

zou zich niet voordoen als de keten van art. 7:668a BW alleen gevormd zou worden door arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd. Dit is echter niet het geval. Als deze situatie zich voordoet, moet bepaald worden welke regel voorrang heeft. Het standpunt van de A-G betekent dat art. 7:668a BW aan het langste eind trekt. De A-G overtuigt mij niet. De Ragetlie-regel dateert namelijk van na het amendement waarbij de arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd in de ketenbepaling van art. 7:668a BW zijn gebracht.⁵ Het standpunt van de A-G zou mijns inziens overtuigender zijn als hij had gemeend dat de opzegging door de curator niet onder de rechtsgeldige opzegging van de Ragetlie-regel geschaard zou moeten worden. De achterliggende gedachte bij de Ragetlie-regel is immers de door de werknemer genoten rechtsbescherming bij de beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Ik meen dat van deze bescherming feitelijk niet of nauwelijks sprake is bij opzegging door de curator. Weliswaar kan de werknemer zich tegen de opzegging verzetten als er sprake is van misbruik van faillissementsrecht, maar dergelijk misbruik wordt zelden aangenomen.

Wat gebeurt er als als hoofdregel wordt aangenomen dat de Ragetlie-regel voorrang heeft? Dat zou tot de situatie leiden dat werknemers wier arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd door de curator zijn opgezegd in een slechtere positie kunnen komen te verkeren dan de werknemers met arbeids-

overeenkomsten voor bepaalde tijd. Immers, op hen, de 'niet-ragetlie'ers' is art. 7:668a BW van toepassing, zodat hun arbeidsverleden meetelt. De 'ragetlie'ers' daarentegen beginnen bij het opbouwen van de keten wel vanaf punt nul. Die situatie lijkt mij juridisch correct, maar onwenselijk. Dit zou natuurlijk anders zijn als art. 7:668a BW helemaal niet zou gelden bij doorstart na faillissement.

Een andere vraag die niet in het arrest aan de orde is gekomen, is: hoe verhoudt de toepassing van art. 7:668a BW bij een doorstart zich tot ontslagvergoedingen? Ik meen dat werknemers met dit arrest in de hand meer dan voorheen kans van slagen hebben bij verdediging van het standpunt dat de prefaillissementsjaren moeten meetellen bij de gewogen dienstjaren.

CONCLUSIE

De algemene regel dat art. 7:668a BW bij een doorstart van toepassing is, stuit mijns inziens op een aantal bezwaren, zowel van juridische als maatschappelijke aard. Zoals hiervoor reeds vermeld, kan ik mij voorstellen dat doorstarters terughoudender zullen zijn bij het uitzoeken van personeel. De oudere werknemers (die vaak een lang arbeidsverleden hebben) zullen nog sneller buiten de boot vallen, evenals andere 'kwetsbare' werknemers, waar werkgevers doorgaans niet snel aan vast willen zitten (denk bijvoorbeeld aan arbeidsongeschikten, arbeidsgehandicapten, zwangeren et cetera). Wellicht zal dit arrest zelfs leiden tot minder doorstarts. De bescherming die werknemers met art. 7:668a BW bij een doorstart krijgen, zou dus juist in hun nadeel kunnen gaan werken. De praktijk zal moeten uitwijzen in hoeverre mijn bezwaren gegrond zijn en of het wenselijk is dat de wetgever zich wat duidelijker uitlaat. ●

2 Kamerstukken II, 1996-1997, 25 263, Nota naar aanleiding van het verslag d.d. 20 juni 1997, nr. 6, p. 11.
3 Kamerstukken I, 1996-1997, 25 263, Bijlage bij de MvA, p. 11-12.

4 Kamerstukken II, 1996-1997, 25 263, Nota naar aanleiding van het verslag d.d. 20 juni 1997, nr. 6, p. 12.
5 Zie ook P.R.W. Schaink en H. Smolder, *Faillissementstrends* (3), *ArbeidsRecht* 2005/1, p. 18 en A.M.

Luttmer-Kat, De puntjes op de (Ragetlie) i, *Sociaal Recht* 1998-11.

Een goede start in 2007

Nu 2006 al weer bijna om is, is het tijd om vooruit te kijken. Denk daarbij op tijd aan uw permanente educatiepunten. Hoe eerder u ze haalt, hoe rustiger u zit aan het eind van het jaar.

PUNTEN
PO
ADVOCATUUR

PUNTEN
VSO/PO
ADVOCATUUR

Begin goed en schrijf in voor bijvoorbeeld de volgende bijeenkomsten:

- **Mediation Masterclass
Het systeem in conflict**
Vrijdag 19 januari 2007
Holiday Inn Hotel Leiden
€ 645,- p.p. excl. btw ♦ 6 NOVA-punten
- **18e LSA-Symposion
Nieuwe risico's, nieuwe claimgebieden**
Vrijdag 26 januari 2007
Kurhaus Scheveningen
€ 350,- p.p. excl. btw. LSA-leden betalen
€ 295,- p.p. ♦ 4 NOVA-punten
- **Financiering en zekerheden met het nieuwe
insolventierecht op de loer**
Donderdag 15 februari 2007
NH Hotel Utrecht
€ 695,- p.p. excl. btw. ♦ 6 NOVA-punten
- **Nieuw ontslagrecht & WW**
Donderdag 15 februari of
donderdag 22 februari 2007
Locaties nader bekend te maken
€ 645,- p.p. excl. btw ♦ 5 NOVA-punten
- **De gevolgen van de Pensioenwet 2007 en
andere Arbeidsvoorwaarden in 2007**
Woensdag 7 maart 2007
NH Hotel Utrecht
€ 645,- p.p. excl. btw. ♦ 5 NOVA-punten
- **Mediation Masterclass
Persoonlijkheidsproblematiek en mediation**
Vrijdag 23 maart 2007
Holiday Inn Hotel Leiden
€ 645,- p.p. excl. btw. Volgt u twee masterclasses
dan betaalt u in totaal € 1.140,- p.p. excl. btw
(een korting van € 150,-) ♦ 6 NOVA-punten
- **Algemene wet bestuursrecht & rechtspraak**
Donderdag 19 april of donderdag 26 april 2007
Holiday Inn Leiden
€ 450,- p.p. excl. btw. ♦ 3 NOVA-punten
- **De nieuwe woningwet in aantocht
Wat zijn de gevolgen voor handhaving van de
bouwregelgeving?**
Donderdag 8 maart 2007
Hotel Heidepark Bilthoven
€ 450,- p.p. excl. btw. € 395,- p.p. excl. btw voor
abonnees van uitgaven van Sdu Uitgevers.
♦ 3 NOVA-punten
- **Bestemmingsplannen en vrijstellingen
Jurisprudentie en de nieuwe Wro**
Vrijdag 20 april 2007
Hotel Lapershoek Hilversum
€ 695,- p.p. excl. btw. ♦ 5 NOVA-punten

Kijk voor ons meest actuele cursusaanbod op www.vermandestudiedagen.nl

Ja, ik schrijf mij in voor de volgende bijeenkomst:

Ja, ik wil graag op de hoogte blijven van het actuele cursusaanbod op het volgende rechtsgebied:

Naam _____ m/v

Functie _____

Naam organisatie _____

Afdeling _____

Postbus/Straat _____

Postcode en plaats _____

Telefoon _____

E-mail _____

Wij verwerken uw gegevens voor de uitvoering van de (abonnements)overeenkomst en om u van informatie te voorzien over Sdu Uitgevers bv en zorgvuldig geselecteerde andere bedrijven. Als u geen prijs stelt op deze informatie, kunt u dit schriftelijk melden aan Sdu Klantenservice, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag.

**Erkend opleidingsinstituut
voor de Nederlandse Orde
van Advocaten**

Vermande Studiedagen
Postbus 19503
2500 CM Den Haag
Telefoon (070) 315 07 60
Fax (070) 383 62 96
www.vermandestudiedagen.nl
info@vermande.nl

Op al onze leveringen zijn de algemene voorwaarden van Sdu Uitgevers van toepassing. Voor meer informatie zie www.sdu.nl. Vermande Studiedagen is een merknaam van Sdu Uitgevers bv.

Verzekeren tegen beroepsaansprakelijkheid

mr. A.M.C. van Leeuwen
Aon Professional Services te Amsterdam

Belangrijke aspecten van de diverse beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen en dekkingsverschillen zijn het in- en uitlooprisico op een polis, de no-claimverklaring en de polisregeling bij in- en uittreding op een kantoor.

Beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen zien op schade die voortvloeit uit een beroepsfout. De fout moet zijn begaan tijdens werkzaamheden die verzekerd zijn opgedragen in het kader van 'de verzekerde hoedanigheid', ofwel de werkzaamheden die behoren tot de normale praktijk van een Nederlandse advocaat. Vaak bevat de polis een niet-limitatieve opsomming van deze werkzaamheden.

Alleen wanneer een advocaat werkzaamheden verricht die niet 'des advocaats' zijn, zal hiervoor een aparte regeling in de polis noodzakelijk zijn. Maar wat voor de ene advocaat geldt als een 'normale' activiteit is voor een ander misschien uitzonderlijk. Het kantoor waar iemand werkzaam is of de aard van de praktijk die hij voert, kan hierin een rol spelen. Geruststellend is dat verzekeraars nauwelijks onenigheid kennen over deze vraag. In de afgelopen dertig jaar heeft dit in slechts twee schadekwesties tot discussies geleid. De eerste schade betrof een advocaat die op een veiling namens zijn cliënt een bod uitbracht op een schilderij.¹ In het tweede geval ging het om een advocaat die optrad als vereffenaar/bestuurder, waarover later meer.

Een voorbeeld van een activiteit die duidelijk (nog) niet behoort tot de normale advocatenpraktijk, en dus niet is verzekerd, is het registreren van een merkenrecht. De oplossing is een aantekening op de polis, uiteraard met instemming van verzekeraars.

BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID

Als een bepaalde activiteit is verzekerd, bijvoorbeeld het optreden als curator, zijn

*ik denk dat ik net voor ze me er uitgooien
even een gemeen verstopt beroepsfoutje ga
planten...*

daarmee dan ook activiteiten in de hoedanigheid van bestuurder verzekerd? Het bestuurdersaansprakelijkheidsrisico is immers een gangbare uitsluiting op een beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Hoewel de polissen het niet met zoveel woorden vermelden, is een aanspraak tegen een curator pro se op

een beroepsaansprakelijkheidsverzekering in beginsel verzekerd, ook wanneer het een bestuurdersfout betreft. De achterliggende gedachte is dat door de nauwkeurige regelgeving in de Faillissementswet en door het toezicht van de R-C, het handelen van de curator met voldoende waarborgen is

omkleed. Daarom durven verzekeraars het aan om voor de hoedanigheid van curator een ‘volledige’ dekking te bieden.

Geldt dit dan naar analogie voor andere functies waarin de advocaat op grond van zijn specialistische vakkennis en kwaliteit kan worden benoemd, zoals een vereffenaar? Nee, zo bleek enige tijd geleden bij een gemelde schade door een vereffenaar die als bestuurder aansprakelijk was gesteld. De polisdekking ten behoeve van de vereffenaar vraagt dus wel om speciale aandacht: beroepsfouten van een vereffenaar zijn in de regel verzekerd, voor dekking voor bestuurdersfouten moet een aparte regeling in de polis worden opgenomen.

VERZEKERINGSGBIED

De ‘normale praktijk’ van een Nederlandse advocaat kan een internationale cliëntenkring bedienen, zodat aanspraken ook buiten Nederland kunnen worden ingesteld, al dan niet op grond van buitenlands recht. Hiermee zijn we bij het aspect ‘verzekeringsgebied’ aanbeland. Sommige beroepsaansprakelijkheidspolissen bieden uitsluitend dekking tegen aanspraken die zijn ingesteld binnen Nederland, binnen de Europese Unie of binnen Europa. De meeste polissen bieden dekking tegen aanspraken die waar ook ter wereld zijn ingesteld. Het risico van binnen de Verenigde Staten of Canada ingestelde aanspraken is echter vrijwel altijd uitgesloten. Redenen hiervan zijn de sterke claimcultuur in die landen, een ander rechtssysteem en een andere schadevergoedingsvorm (*punitive damages*). Meestal kan een en ander in clauselevorm worden geregeld, maar dit moet apart met verzekeraars worden over-eengekomen.

DEKKING IN TIJD

Een belangrijk aandachtspunt is de periode van dekking. Een kenmerk van aansprakelijkheid is immers dat de ‘ijkpunten’ op verschillende tijdstippen kunnen worden gelegd. Op enig moment wordt een fout begaan, de schade ontstaat al dan niet op een later tijdstip, de benadeelde dreigt met juridische stappen, stelt de verzekerde wellicht op een later moment daadwerkelijk aansprakelijk en uiteindelijk wordt de aanspraak bij

Beroepsfouten van een vereffenaar zijn in de regel verzekerd, maar voor bestuurdersfouten moet een aparte regeling worden getroffen

de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar gemeld. Deze momenten kunnen in een zeer kort tijdsbestek plaatsvinden, maar er kunnen ook jaren tussen liggen. Aan welk verzekeringsjaar moet de schade dan worden toegerekend, met andere woorden: welke polis moet dekking bieden?

Voor de aansprakelijkheidsverzekering zijn verschillende dekkingssystemen ontwikkeld: ‘act committed’ (bepalend voor dekking is het moment van begaan van de fout), ‘loss occurrence’ (bepalend is het moment van ontstaan van schade) en ‘claims made’ (moment van instellen van de aanspraak en melding bij verzekeraars). Alle (Nederlandse) beroepsaansprakelijkheidspolissen bieden tegenwoordig dekking op basis van het *claims made*-systeem: de aanspraken tegen de verzekerde moeten tijdens de looptijd van de

verzekering zijn/worden ingesteld en bij verzekeraars zijn/worden gemeld. Dus de polis die van kracht is wanneer bij de verzekeraar een aansprakelijkstelling wordt gemeld, moet in beginsel dekking bieden, ongeacht wanneer sprake is één van de andere ijkmomenten. Een ‘zuivere’ *claims made*-polis biedt dus wél dekking voor aanspraken voor fouten begaan vóór de ingangsdatum van de verzekering (*inloopriscico*)² en géén dekking voor aanspraken die bij verzekeraars worden gemeld na beëindiging van de verzekering (*uitloopriscico*).

Wanneer een beroepsaansprakelijkheidspolis jaarlijks doorloopt of wordt verlengd zonder wijziging in voorwaarden of verzekerde bedragen, of zonder oversluiting naar een andere verzekeraar, dan is er niets aan de

DOOR DE ORDE ONTWIKKELDE VERZEKERING

Sommige aspecten van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering kunnen, bij onzorgvuldigheid of onachtzaamheid, leiden tot dekkingsproblemen. Bij de invoering van de verzekeringsverplichting (1991) heeft de Orde met behulp van Aon een polis ontwikkeld die deze mogelijke problemen ondervangt. Zo is bijvoorbeeld de auditor onder de ‘verzekerde hoedanigheid’ opgenomen. Andere kenmerken zijn:

- ▶ dekking voor de vereffenaar door de inmiddels opgenomen bepaling dat in het geval een vereffenaar door de rechter is benoemd, bestuurdersaansprakelijkheid niet wordt uitgesloten;
- ▶ mogelijkheid om het risico van aanspraken in de Verenigde Staten of Canada alsnog (beperkt) in te sluiten, onder de voorwaarde dat op de overeenkomst met opdrachtgevers Nederlands recht van toepassing is en dat een uit de overeenkomst voortvloeiend geschil wordt voorgelegd aan de Nederlandse rechter;
- ▶ ‘zuivere’ *claims made*-polis – om dekkingsoverlappingsen te voorkomen wordt altijd bezien of er nog uitloop onder een eventueel voorafgaande polis bestaat en zo ja, hoeveel;
- ▶ ruime regeling bij toe- en uittreding: ten behoeve van toetreders voor fouten begaan vanaf het moment van toetreding, inloop in beginsel zonder additionele premie mee te verzekeren, en ten behoeve van verzekerden die hun praktijk beëindigen, overlijden of uittreden voor fouten die begaan vóór de genoemde momenten; deze dekking blijft ook na beëindiging van de verzekering in stand.

Het risico van claims binnen de Verenigde Staten is meestal uitgesloten vanwege de claimcultuur en het andere rechtssysteem

hand. Gemelde aanspraken blijven onder die polis vallen. Problemen kunnen ontstaan op het moment dat een polis (gedeeltelijk) wordt overgesloten naar een andere verzekeraar of wordt beëindigd. Op dat moment houdt de dekking (voor de betreffende verzekeraar) immers op te bestaan. Gezien het eerder beschreven *claims made*-karakter van de beroepsaansprakelijkheidspolissen kunnen aanspraken dan dus niet meer (bij die verzekeraar) worden gemeld.³ Dekking moet dan vervolgens worden gezocht onder de nieuw afgesloten polis bij het (al dan niet gedeeltelijk) nieuwe panel van verzekeraars.

Deze nieuwe polis zal, wanneer het een zuivere *claims made*-polis betreft, gedurende de looptijd van de verzekering dekking bieden voor aanspraken die vanaf de ingangsdatum van de verzekering tegen verzekerden zijn ingesteld en bij verzekeraars worden gemeld, ook wanneer de fout is begaan vóór de ingangsdatum van de nieuwe polis. Reeds bekende aanspraken zijn op deze nieuwe polis niet gedekt! Datzelfde geldt vaak voor op de ingangsdatum reeds bekende fouten en omstandigheden. Vergelijk het met een brandend huis waar geen brandverzekering voor kan worden gesloten. Logisch, maar vaak over het hoofd gezien.

NO-CLAIMVERKLARING

Een belangrijk hulpmiddel bij het naadloos laten verlopen van een oversluiting of bij het afsluiten van een nieuwe verzekering

is de no-claimverklaring. Dit betreft een hulpmiddel, geen opgelegde formaliteit van verzekeraar. Een grondige no-claimprocedure waarborgt dat reeds bekende kwesties tijdig worden gemeld. De no-claimverklaring vraagt namelijk aan verzekerde, meestal de bestuurder van de maatschap of vennootschap, om vóór de ingangs- of oversluitdatum te verklaren dat, na navraag bij de partners of sectieleiders, voor zover niet anders wordt opgegeven, géén bekendheid bestaat met gemaakte fouten en/of omstandigheden die tot een aanspraak zouden kunnen leiden of met een aanspraak die nog niet is gemeld onder de lopende beroepsaansprakelijkheidsverzekering(en). Het verzekerde kantoor wordt op deze manier 'gedwongen' om actief te inventariseren of zich nog 'lijken in de kast' bevinden en deze te melden onder de dan lopende verzekering. De reeds aanwezige lijken kunnen na de over- of afsluiting immers vaak niet meer worden gemeld.⁴

FICTIEF MAAR NIET VREEMD

Een voorbeeld: van de (claims made) beroepsaansprakelijkheidspolis van kantoor A wordt per 1 januari 2006 een aandeel van 50% overgesloten van verzekeraar X naar Y, de overige 50% loopt ongewijzigd door bij verzekeraar Z. Een advocaat van kantoor A heeft in augustus 2005 zelf in een dossier een beroepsfout ontdekt, waarvan cliënt waarschijnlijk nog geen weet heeft. Een andere advocaat van het kantoor is in sep-

tember 2005 door een cliënt aansprakelijk gesteld voor een vermeende beroepsfout, een derde advocaat ten slotte krijgt vanaf januari 2005 bedreigingen aan zijn adres geuit afkomstig van een zeer ontevreden cliënt die zegt 'het er niet bij te laten zitten'. In december 2005 heeft de bestuurder van kantoor A een 'schone' no-claimverklaring afgegeven, met andere woorden: noch hij, noch één van de partners of sectieleiders heeft kennis van een bekende fout, omstandigheid of ingestelde aanspraak. Wees gerust, kantoor A is een fictief kantoor, maar deze geschetste lijn van gebeurtenissen is de assurantieschaakpraktijk niet vreemd.

Wat gebeurt er na 1 januari 2006, wanneer 50% van de verzekering is overgenomen door een nieuwe verzekeraar en kantoor A vervolgens met de ontdekte fout, de ingestelde aanspraak en de reeks van bedreigingen op de proppen komt? Verzekeraar Z zal de kwesties voor zijn aandeel van 50% als aanspraak en omstandigheden in beginsel in dekking nemen; voor hem is de verzekeringstermijn immers gewoon doorgelopen. Verzekeraar Y zal echter het volgende stellen: de polis biedt dekking voor aanspraken die gedurende de verzekeringstermijn tegen verzekerde zijn ingesteld en bij verzekeraar zijn gemeld (claims made). De aanspraak die al was ingesteld in september 2005 valt dus niet onder de dekking. Ook verzekeraar X zal dekking voor de reeds ingediende aanspraak afwijzen. Een claims made-polis geeft immers geen dekking na het einde van de verzekering. De ingestelde aanspraak heeft dus maar voor 50% dekking.

Of de fout en de bedreigingen uiteindelijk door verzekeraar Y in dekking worden genomen zal afhangen van de omstandigheden van het geval. De polis dient in elk geval geen uitsluiting van bekende omstandigheden te bevatten, maar discussie zal er

1 Polisdekking werd uiteindelijk niet op grond van het niet-vallen binnen de verzekerde hoedanigheid, maar op andere grond, ontzegd.

2 Toch is een aantal verzekeraars ertoe overgegaan in een claims made-polis eveneens als voorwaarde te stellen dat de fouten moeten zijn begaan tijdens de verzekeringsduur. Er bestaat ook nog een tussenvorm op basis waarvan het inlooperisico

voor bijvoorbeeld twee jaar is meeverzekerd.

3 Sommige polisvoorwaarden kennen een zogenaamde nameldingstermijn zodat na het einde van de verzekering bekende omstandigheden en tegen verzekerde ingestelde aanspraken nog gedurende een in de polis genoemde periode bij verzekeraars kunnen worden gemeld.

4 Zie de vorige noot voor een uitzondering.

5 Ook op grond van de algemene polisvoorwaarden bestaat de polisverplichting om bij een aansprakelijkstelling of bij bekend raken met omstandigheden, zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is schriftelijk mededeling te doen aan verzekeraars.

De no-claimverklaring dwingt het kantoor actief te inventariseren of er 'lijken in de kast' zijn

veelal zijn. Dit alles had voorkomen kunnen worden wanneer aan het afgeven van de no-claimverklaring daadwerkelijk een grondige no-claimprocedure was voorafgegaan: de 'lijken' waren dan immers uit de kast gehaald en hadden vóór de oversluitdatum bij verzekeraars X en Z kunnen worden gemeld.

Daarom bij dezen de belangrijke boodschap om de interne organisatie zo in te richten dat aansprakelijkstellingen, fouten en omstandigheden zo spoedig mogelijk kenbaar worden gemaakt, en in overleg met de assurantiemakelaar eventueel bij verzekeraars worden gemeld. Daar is de verzekering immers voor. In dit geval leidt uitstel immers bijna altijd tot afstel, dus tot problemen die door tijdige melding eenvoudig voorkomen hadden kunnen worden.⁵

TOE- EN UITTREDDING

De hiervoor beschreven 'dekking in tijd' is eveneens van belang voor situaties waarin advocaten tot een kantoor toetreden, naar een ander kantoor overstappen, met pensioen gaan of overlijden (de inactieven).

Voor toetreding kennen alle polissen de regeling dat dekking wordt geboden voor de tijdens de looptijd van de verzekering nieuw tot het kantoor van verzekeringnemer toetreden advocaten, dit uitsluitend voor fouten begaan vanaf de datum van toetreding. Het inlooprisico is dus niet standaard meeverzekerd. Eigenlijk is dat ook heel logisch; verzekering van fouten uit het verleden van de toetreders zou de polis van het kantoor immers kunnen vervuilen, terwijl de omzet die uit de werkzaamheden is gegenereerd door het nieuwe kantoor nooit is genoten. Van belang in dezen is dus de vraag of en in hoeverre de polis van het vorige kantoor dekking biedt voor fouten begaan vóór het moment van uittreden, terwijl de aanspraak ná dat moment wordt ingesteld (uitlooprisico inactieven). Voorziet de voorafgaande

polis hierin, dan biedt de standaardregeling voor toetreders voldoende dekking. Geeft de voorafgaande polis die uitloopdekking echter niet, dan zal bij het nieuwe kantoor inloop apart moeten worden verzekerd, wellicht tegen een additionele premie.

Hoe is de uitloop voor inactieven in de meeste polissen geregeld? Het is lastig om daar een rode draad in te vinden, aangezien de regelingen nogal uiteenlopen: uitloop voor een periode van twee of vijf jaar, uitloop tot het moment dat de verzekering wordt beëindigd, volledige uitloop tenzij de verzekerde een andere polis heeft gesloten (waarin inloop voor toetreders hoogstwaarschijnlijk

niet is meeverzekerd). Het is dus verstandig om bij de overstap naar een ander kantoor de assurantiemakelaar beide polisvoorwaarden te laten checken.

ZEKERHEID EN WAAKZAAMHEID

Concluderend kan worden gesteld dat met het afsluiten van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering in beginsel de nodige zekerheid wordt verkregen. Waakzaamheid blijft echter geboden op het moment dat wijzigingen plaatsvinden. Omdat de polissen onderling nogal verschillen, is gedegen onderzoek en advies door een vakbekwame makelaar onontbeerlijk. ●

Verzekeren tegen gevolgen voor betaalfouten

Aernout Baarsma
advocaat te Rotterdam¹

Stel dat een aanzienlijk bedrag uit een toegewezen vordering is gestort op de derdenrekening van het kantoor. U geeft direct opdracht het bedrag over te boeken naar de rekening van uw cliënt, maar later blijkt dat er een administratieve fout is gemaakt en dat het geld naar een niet-rechthebbende is overgemaakt. Tot overmaat van ramp blijkt die persoon het geld al opgenomen te hebben en niet in staat te zijn het terug te betalen. Ook kan er een juridisch of feitelijk onjuiste beoordeling ten grondslag liggen aan een betaling aan een niet-rechthebbende, zoals betalingen in strijd met onder de advocaat gelegde derdenbeslagen, afwikkeling van een complexe schikking of overboeking van gelden van een cliënt aan een derde zonder de uitdrukkelijke instemming van die cliënt.

Bij dergelijke betaalfouten biedt de beroepsaansprakelijkheidsverzekering geen dekking omdat de betaling aan een niet-rechthebbende niet leidt tot – voor dekking noodzakelijk zijnde – schade van derden (onder wie cliënten) aan wie betaald had moeten worden, maar tot eigen schade van de verzekerde advocaat. Eigen schade is immers niet gedekt. Het is niet zozeer de (betaal)fout die heeft geleid tot de vordering van de rechthebbende, maar het gaat om een betalingsverplichting van de advocaat die

Een claim die voortvloeit uit een betaalfout wordt veelal niet gedekt door de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Hoe zou deze gedekt kunnen worden?

reeds bestond voordat de fout is gemaakt en waarmee de fout in feite niets van doen heeft.² Deze figuur wordt ook wel aangeduid met ‘primaire betalingsverplichting’.³

Bij een juridische beoordelingsfout die leidt tot een betaalfout – zoals het verkeerd uitleggen van een depotovereenkomst – kunnen verzekeraars een uitzondering maken. Afgezien van de vraag of een verzekeraar werkelijk gehouden is in zo’n geval die uitzondering te maken, is de grens tussen een juridische beoordelingsfout en een feitelijke (of administratieve) beoordelingsfout niet altijd even duidelijk.

Vanzelfsprekend dient men te proberen betaalfouten te voorkomen door geen overboekingen te doen op basis van telefonische instructies, door cliënten te laten tekenen voor de juistheid van de gegevens, en door er alert op te zijn wanneer gelden op grond van een depotovereenkomst op de derdenrekening staan. Instrueer ook personeel om hiermee prudent om te gaan. Maken meerdere partijen aanspraak op gelden op de derdenrekening, ga dan niet zelf ‘op de stoel van de rechter zitten’ en laat partijen onderling uitvechten aan wie uitbetaald moet worden.

Maar als het dan toch mis gaat? De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft voor het ‘gat’ in de dekking een

oplossing bedacht die ook voor de advocatuur interessant kan zijn. De KNB heeft voor haar leden een aparte collectieve verzekering afgesloten die dekking biedt voor administratieve betaalfouten. Omdat ‘juridische’ betaalfouten veelal zijn gedekt onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering, is met deze aparte verzekering voor het notariaat het gat grotendeels gedicht.

Gelet op de risico’s die advocaten lopen op niet-gedekte claims na betaalfouten, lijkt het de moeite waard te onderzoeken of een soortgelijke oplossing ook voor de advocatuur mogelijk en passend zou zijn. ●

1 Aernout Baarsma is werkzaam bij Van Randwijck Advocaten, in de beroepsaansprakelijkheidspraktijk.

2 Zie onder meer: HR 2 december 1977, NJ 1978, 504 en HR 14 december 1994, NJ 1995, 524.

3 Dat een primaire betalingsverplichting in beginsel niet gedekt wordt door de aansprakelijkheidsverzekering, wordt meestal niet expliciet in de polis vermeld, maar vloeit voort uit de aard en systematiek van de verzekeringsdekking.

Verkrijgen van informatie waarvan geheimhouding is verzocht

Opvragen GBA-gegevens in verzoekschriftprocedures

K.D. Regter
advocaat te Lelystad

Onlangs bepaalde de Raad van State¹ dat advocaten gegevens kunnen opvragen uit de Gemeentelijke Basis Administratie ten behoeve van dagvaardingsprocedures (zie ook de Actualiteiten voorin dit nummer). Bij verzoekschriftprocedures kon dat al langer. Wat zijn nu nog de valkuilen?

Gemeentes houden de Gemeentelijke Basisadministratie voor persoonsgegevens (GBA) bij. Uit deze administratie kunnen op grond van art. 88-96 Wet GBA aan (semi)overheidsinstellingen (de zogenaamde afnemers) en op grond van art. 97-100 Wet GBA aan derden gegevens worden verstrekt. Deze derden worden onderverdeeld in de 'verplichte derden', 'vrije derden' en 'bijzondere derden'.

Verplichte derden zijn bijvoorbeeld advocaten en deurwaarders, die belast zijn met de uitvoering van gerechtelijke werkzaamheden en voor de uitvoering van algemeen verbindende voorschriften gebruik moeten maken van de juiste persoonsgegevens. Vrije derden zijn bij gemeentelijke verordening aangewezen particulieren en niet-commerciële instellingen. Bijzondere derden zijn bijvoorbeeld pensioenfondsen, instellingen voor onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, kredietinstellingen en verzekeraars.

Op grond van art. 102 lid 1 Wet GBA kan

een burger om geheimhouding van zijn gegevens verzoeken. Aan afnemers en bijzondere derden worden ondanks dat verzoek toch gegevens verstrekt. Aan vrije derden worden in dat geval nooit gegevens verstrekt. Aan verplichte derden worden alleen na een belangenafweging gegevens verstrekt.

VERPLICHTE DERDE

Van een advocaat wordt op grond van art. 799 lid 2 Rv en art. 2.2 van het Procesreglement Familierecht Rechtbanken verlangd dat hij bij indiening van een verzoekschrift een aantal uittreksels en/of afschriften² (verder: uittreksels) uit het GBA overlegt, op straffe van niet-ontvankelijkheid. Bij de uitoefening van zijn beroep als advocaat en procureur is deze dus belast met gerechtelijke werkzaamheden. Een advocaat³ wordt in dit verband beschouwd als een verplichte derde.⁴

Indien door een verplichte derde op grond van art. 98 j^o art. 102 lid 2 Wet GBA wordt

verzocht om verstrekking van gegevens uit het GBA van iemand die om geheimhouding heeft verzocht, zal een belangenafweging moeten plaatsvinden. Het gaat dan om de belangen bij geheimhouding van de betrokkene tegenover het algemeen belang van de aanvrager. Het belang van de aanvrager is dat hij toegang heeft tot de rechtbank, omdat een verzoek niet-ontvankelijk verklaard zal worden als de nodige uittreksels niet tijdig worden overgelegd en hem dus de mogelijkheid van een gang naar de rechter wordt onthouden.

WETSGESCHIEDENIS

In de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet GBA met betrekking tot artikel 98 (in het voorstel artikel 77) is overwogen: 'Verstrekking op grond van dit artikel geschiedt in verband met het feit dat deze gegevens noodzakelijk zijn in verband met de uitvoering van een algemeen verbindend voorschrift. Het belang

dat daarmee gemoeid is, mag niet zonder meer worden gefrustreerd door de toekenning aan de burger van een absoluut recht op geheimhouding van gegevens in dit soort gevallen. Het rechtsbelang van (...) een derde die een vordering tegen een ingeschreven wil instellen, gaat boven het recht van de betrokkene op geheimhouding van zijn gegevens.' (Kamerstukken II, 1988189, 21 123, nr. 6, p. 66).

In de Memorie van Antwoord (Kamerstukken II 1990191, 21 123, nr. 6, p. 30 wordt dien-aangaande gesteld: 'De verstrekking van gegevens aan derden met het oog op het voeren van gerechtelijke procedures, dient een van de primaire belangen van de rechtsorde: geschillen tussen burgers moeten langs gerechtelijke weg tot een einde worden gebracht. Hiertoe moet een partij die een proces wil aanspannen tegen een ander over de noodzakelijke gegevens over de wederpartij beschikken. Indien de overheid hierbij hulp kan bieden, zonder de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerde onevenredig te schaden, dient het belang van het recht om geschillen aan de rechter voor te leggen, te prevaleren boven het belang van de betrokken geregistreerde.'

Op geen andere manier dan verstrekking van het gevraagde uittreksel kan de advocaat/procureur aan de door wet- en regelgeving voorgeschreven opdracht tot overlegging van de GBA-uittreksels voldoen. Op grond van het voorgaande mag dus niet snel worden aangenomen dat de persoonlijke levenssfeer van betrokkene door verstrekking van de gegevens in het kader van een verzoekschriftprocedure onevenredig benadeeld zal worden.

PROCEDURE

Art. 102 lid 3 Wet GBA stelt dat de beschikking om in afwijking van art. 102 lid 1 Wet GBA gegevens te verstrekken terstond bekendgemaakt wordt aan betrokkene, en dat het geen uitvoering geeft aan de beschikking binnen een bij die beschikking gestelde termijn. Binnen die termijn kan betrokkene worden verzocht zijn belangen bij geheimhouding te motiveren bij de gemeente.⁵ Het is dus zaak die termijn goed in de gaten te houden en de gemeente eraan te houden.

In de in noot 3 aangehaalde uitspraken van de Raad van State is uitgemaakt dat de beslissingen op grond van de Wet GBA moeten worden beschouwd als beschikkingen ex art. 1:3 Awb, waartegen op grond van de Awb bezwaar en beroep openstaan. Tegen de beslissing op grond van art. 102 lid 3 Wet GBA kan dus bezwaar en beroep worden ingesteld door betrokkene. Het indienen van bezwaar of beroep heeft echter op grond van art. 6:16 Awb geen schorsende werking.

Tegen de weigering uittreksels te verstrekken kan ook bezwaar en beroep worden ingesteld. Daarbij moet er op worden gelet dat de belanghebbende in dat geval de advocaat zelf is en niet zijn cliënt. Of voor een dergelijke procedure een toevoeging zal worden verleend door de Raad voor Rechtsbijstand, is niet duidelijk.⁶

AANBEVELING VOOR DE PRAKTIJK

Het is zaak om bij de aanvraag duidelijk te motiveren waarom een uittreksel wordt aangevraagd.⁷ Dat wordt tenslotte ook in art. 98 Wet GBA verlangd. Meestal volstaat wel dat

het verzoek wordt gedaan in verband met een of andere verzoekschriftprocedure.⁸ In het geval van gegevens waarvan is verzocht dat die geheim moeten blijven, is het zaak om ongevroegd een aanvullende motivering voor het verzoek te geven, daar de gemeente doorgaans niet tot een toelichting uitnodigt. Die aanvullende motivering moet dan worden meegenomen in de belangenafweging. Argumenten zijn hopelijk aan dit stuk te ontleen.

De procedure om 'geheime gegevens' te verkrijgen kan veel tijd in beslag nemen, waardoor de geldigheid van inmiddels wel verkregen uittreksels⁹ kan komen te vervallen. Dit tijdsbeslag verschilt van gemeente tot gemeente. Het is wellicht raadzaam om van de desbetreffende gemeente het privacy-reglement op te vragen. Wellicht biedt een verzoek tot het treffen van voorlopige voorzieningen, na ommekomst van de betrokkene gestelde termijn, uitkomst.

Indien de cliënt zelf om geheimhouding heeft verzocht, kan deze eenvoudig zelf het bedoelde uittreksel opvragen.

CONCLUSIE

Een verzoek tot verstrekking van gegevens dient gemotiveerd te worden, zodat indien nodig een belangenafweging kan plaatsvinden. In verzoekschriftprocedures mag niet snel geweigerd worden om een uittreksel te verstrekken op grond van een verzoek tot geheimhouding, omdat dat de gang naar de rechter zou kunnen blokkeren. Procedures om toch gegevens te verkrijgen terwijl om geheimhouding is verzocht, zijn vaak tijdrovend.

1 Zie ABRvS d.d. 4 oktober 2006 (LJN AY9413).

2 Zie bijvoorbeeld art. 815 lid 2 Rv in geval van een echtscheidingsprocedure.

3 Met de uitspraak van de ABRvS d.d. 4 oktober 2006 (LJN AY9413) kan nu worden geconcludeerd dat ook een advocaat die het uittreksel opvraagt ten behoeve van het opstellen van een dagvaarding die ter betekening aan een deurwaarder zal worden aangeboden, ook als verplichte derde moet worden beschouwd, zodat hem een uittreksel niet geweigerd mag worden. De ABRvS lijkt te zijn teruggekomen op eerdere uitspraken op dit punt (zie ABRvS 7 juli 2004 LJN AP8192, LJN AP8238 en LJN AP8316).

4 De beslissing dat een advocaat die een uittreksel opvraagt ten behoeve van het sturen van een ingebrekestelling niet wordt erkend als een verplichte derde, omdat hij niet is belast met de gerechtelijke werkzaamheden ten behoeve van een incassopro-

cedure (Rechtbank Den Haag 27 maart 2006 LJN AX8429), blijft onverkort geldig. Het is dus zaak om zorgvuldig te motiveren waarom een uittreksel wordt verzocht.

5 Hetgeen in strijd lijkt te zijn met het verbod te vragen naar de redenen om de persoonsgegevens geheim te willen houden.

6 Immers, als de bezwaar- en beroepschriftprocedure wordt gevoerd op naam van cliënt, zal deze worden aangemerkt als een vrije derde en loopt hij tegen de weigeringsgrond van art. 102 Wet GBA aan. Als die procedure op naam van de advocaat wordt gevoerd, dan zal deze waarschijnlijk geen toevoeging krijgen, omdat de cliënt dan niet de belanghebbende is.

7 De enkele mededeling van de Postbank NV dat zij de gegevens verzoekt omdat zij een formulierdagvaarding wil uitbrengen, zonder nadere motivering, werd van onvoldoende belang geacht door het college van B & W Den Haag. B & W

weigerde de gegevens te verstrekken. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de RvS laat de ongegrondverklaring door de Rechtbank in beroep tegen die beslissing in stand onder de overweging dat 'door B & W mag worden verlangd dat de aanvrager het bestaan van het door hem gestelde belang bij de verstrekking van persoonsgegevens om een formulierdagvaarding uit te brengen, aannemelijk maakt, bijvoorbeeld door overlegging van de laatste aanmaningsbrief in copie', RvS 27 maart 2000 LJN AA5435.

8 De NVVB stelt in het *Advocatenblad* van 18 februari 2005 dat de benodigde gegevens in principe kunnen worden verstrekt als de advocaat als doel van zijn verzoek heeft vermeld 'nodig voor het voeren van een gerechtelijke procedure'.

9 Op grond van art. 2.2 Procesreglement Familierecht Rechtbanken mogen de uittreksels niet ouder zijn dan drie maanden.

De stand en eer der curatoren

E.A.E.G.J. Libosan

advocaat en curator te Den Haag
lid van Insolad

In een ochtendblad van recente datum viel mijn oog op een artikel over een Amsterdamse curator, verbonden aan een groot landelijk advocatenkantoor. Blijkens dit artikel had deze curator in een door hem behandeld faillissement bij de rechtbank een voorschot gedeclareerd van ruim € 130.000. Een bij dit faillissement betrokken (voormalig) bestuurder vond dit te dol en wist met succes, door tussenkomst van de deken, het voorschot te doen verminderen met € 50.000. Aanvankelijk, aldus het artikel, had de rechter-commissaris in dit faillissement zich nog achter de curator gesteld onder de overweging dat het voorschot nu eenmaal feitelijk vaststond (sic). Bedoelde tussenkomst van de deken bracht hem evenwel kennelijk op andere gedachten. Curieus detail bij dit alles is dat dit landelijk advocatenkantoor eerder de pers haalde, omdat enkele curatoren van dat kantoor vermeend bleken te declareren met 'een hark' in plaats van met 'de pen'.

NAAR ACTIEF TOEWERKEN

De rechters-commissarissen in faillissementen hebben een zogenaamde Recofa-normering opgesteld voor curatoren. Die normering behelst een (dwingend) handvat voor curatoren voor (financiële) verslaglegging. Daarnaast wordt er thans terecht stringent op toegezien dat curatoren voortvarend te werk gaan ter zake van behandeling en afwikkeling van faillissementen.

Het ware te wensen dat deze Recofa-normering landelijk ook zou strekken tot uniformering van salarissen (en voorschotten) voor curatoren. Weliswaar bestaat thans, in elk geval in het Haagse arrondissement, een module aan de hand waarvan het salaris van de curator wordt vastgesteld, doch kennelijk hanteert de Amsterdamse rechtbank een module waarbij een dergelijk buitenproportioneel voorschot, gelet ook op het boedelactief in dat faillissement, kan worden toegekend. Op de curator zelf rust naar mijn oordeel de ongeschreven plicht om in zijn declaratiegedrag rekening te houden met de hoogte van het actief. 'Er zijn evenwel helaas curatoren', zo formuleerde ooit een Haagse rechter-commissaris het, 'die qua salaris naar het actief toewerken'. Ook de Amsterdamse curator wekt de schijn dit in zijn vaandel te dragen.

De betrokken curator gaf blijkens het artikel te kennen het vervelend te vinden dat onduidelijkheid was ontstaan en dat hij onjuist had gecalculerd (sic), maar dat het wel om een grote hoeveelheid werking. Dat laatste moge zo zijn, doch het 'schrijven met een hark' in plaats van met de pen laat zich niet anders kwalificeren dan ordinaire diefstal, en het onjuist calculeren, wat daaronder ook is te verstaan, is op zijn zachtst gezegd onzorgvuldig. Dit zou zowel voor de betrokken curator als voor de betrokken rechter-commissaris in dit faillissement consequenties moeten hebben.

EER

In het Haagse arrondissement leidt te late verslaglegging in een faillissement tot voordracht voor ontslag van de betrokken curator. Over de juistheid van zulk een zware maatregel voor een relatief 'gering vergrijp' kan men discussiëren. Echter, me dunkt dat als een curator steelt van de boedel, of zoals in casu in hoge mate onzorgvuldig handelt ten opzichte van de crediteuren, een voordracht tot ontslag is aangewezen en buiten elke discussie staat. Men zou menen dat een curator in zulk een geval er beter aan zou doen de eer aan zichzelf te houden.

Het gaat ook in deze zaak om 'de stand en eer' van de dames en heren curatoren. Zij dienen niet het salaris en de (kantoor)omzet te laten prevaleren boven het 'ambt' waartoe zij door de rechtbank worden geroepen. De curator behartigt vooreerst de belangen van de crediteuren, en mag naar het oordeel van ons hoogste rechtscollege daarnaast, in het kader van behandeling en afwikkeling van een faillissement, ook acht slaan op andere (maatschappelijke) belangen. Ons hoogste rechtscollege zal met dat laatste niet het oog hebben gehad op de portemonnee van de curator.

Gelet op de zware verantwoordelijkheid die op de curator rust waar het betreft die belangenbehartiging, is het schaamteloos wanneer de curator het eigenbelang vooropstelt. Dat raakt aan 'de stand en eer der curatoren'.

*Reacties naar redactie Advocatenblad, per adres:
Linus.Hesselink@reedbusiness.nl*

‘Zwaar christelijk, autistisch, alcoholist, homo: maakt niet uit’

Herkennt ú de homo?

Kort geleden meldde de Engelse Law Society dat Engelse homo's en lesbiennes in de advocatuur zouden worden geconfronteerd met bedekte vormen van discriminatie, iets wat vervolgens door veel Engelse advocaten werd bestreden. De redactie vroeg zich af hoe het zou zitten in Nederland. Is homoseksualiteit, of biseksualiteit, een issue? Valt het te peilen? Dat zette redactielid Albert Ploeger aan tot onderstaand stukje.

Ik ken de provincie niet. Ongetwijfeld is het daar meer huisje-boompje-beestje en zijn de meeste homo's naar de stad getrokken, maar dat kan ook een vooroordeel zijn. Mijn ervaring is dat de advocatuur een beroep is dat bij uitstek door opportunisten wordt beoefend: zolang de ander zijn werk goed doet kan het ze geen donder schelen wat de ander is of in zijn vrije tijd doet. Zwaar christelijk, autistisch, homo, alcoholist: maakt niet uit.

De advocatuur is ook een vrij beroep, en dat trekt traditioneel veel andersdenkenden. Welke beroepsgroep kent homoseksuele iconen, anders dan artistieke beroepen en kappers en stylisten? De advocatuur! Neem Gerard Spong en Oscar Hammerstein.

Wel zijn de grotere maatschappen voornamelijk opgebouwd uit – op het oog – traditioneel levende mannen ('white male caucasian, married with children, having a dog, driving a Volvo/Saab/MPV, with a second house in France'). Er is volgens mij niet zozeer een weerstand om homo's toe te laten, maar veelal willen homo's hun leven niet zo inrichten, evenmin als (hetero)vrouwen overigens, die het zich ook niet kunnen permitteren om 's ochtends vroeg het huis te verlaten en om acht uur 's avonds een draaiend huishouden weer binnen te lopen, zich te laten verzorgen en 's avonds laat en in het weekend 'nog even wat werk te doen'.

Ongetwijfeld is en blijft homoseksualiteit iets waar 'ik he-le-maal geen probleem mee heb (als mijn zoon of dochter het maar niet is!)'. Niemand zal zeggen: 'Je bent homo? Wat leuk!' Dus er zal altijd een ondertoon van angst, onbegrip en ontkenning zijn. 'Hem partner

maken? Tja, hij is toch anders. Nee, niet omdat hij homo is, daar heb ik geen enkel probleem mee. Maar, wat zal ik zeggen, hij is toch minder met zijn vak bezig.' Of zoiets. En wat denken de cliënten? Ja, je weet het toch nooit.

Peilen heeft geen enkele zin. Er is geen echte discriminatie of 'niet gesteld zijn op' ('Juist niet. Het zijn vaak hartstikke leuke mensen!'). En de (onbewuste) discriminatie die er wel is, die geeft men niet toe aan zichzelf. Die valt dus niet te peilen.

Een lekkere nicht als advocaat, dat ligt moeilijk, maar geldt dat ook niet voor veel uitgesproken hetero's? Er is een sociale code die voor iedereen opgaat. En in de advocatuur kan je altijd nog je eigen kantoor beginnen. Dus de advocatuur neerzetten als homo-onvriendelijk, lijkt mij volkomen onjuist. Ik denk wel dat de tolerantie een dun laagje vernis is, die als het laagje er om wat voor reden ook af zou vallen zo kan omslaan in intolerantie, in de tolerantie van 'Ja, maar jij bent ánders. Aan jou merk je niet dat je homo bent.'

Echt liberaal zou het pas zijn als homo's openlijk – zoals te doen gebruikelijk in een groep heteromannen – zouden kunnen zeggen 'Wat een lekker ding!' e.d. Maar dat zou men zó overdreven vinden – 'te koop lopen met je homoseksualiteit'. Nee, men mag toch wel verwachten dat je je inhoudt. Toch?

*Reacties naar redactie Advocatenblad, per adres:
Linus.Hesselink@reedbusiness.nl*

ABN AMRO Group Legal

Eén klant en met een “opdracht”.

Group Legal van ABN AMRO is net een internationaal advocatenkantoor met één klant. Dat heeft een groot voordeel, zegt Group General Counsel Eva Simon Thomas: “Wij zijn deel van het ondernemingsproces en overal van het begin af aan bij betrokken.” Dat werkt efficiënt en vereist meer dan alleen juridische kennis. We kennen de bank, de producten en de mensen. Wij adviseren over alle belangrijke onderwerpen, maar moeten ook als “gatekeeper” optreden. Wij moeten ons akkoord geven voor belangrijke transacties. Naast het geven van advies is dat onze opdracht.

Internationale ontwikkelingen

De bescherming van ons merk, mededinging, faillissementsrecht, vennootschapsrecht en natuurlijk privaatrecht. Alles komt binnen Group Legal van ABN AMRO aan de orde; dagelijks, en dan ook nog eens met allerlei internationale variaties. Slechts 25% van de vroeger zo Hollandse combinatie van Algemene Bank Nederland en Amsterdam-Rotterdam Bank bevindt zich nog in Nederland. Vandaar dat de 70 juristen op de 15de en 16de etage van de ABN AMRO toren in Amsterdam in contact staan met 500 collega's in meer dan zestig andere landen. Het is hun taak rekening te houden met belangrijke internationale ontwikkelingen, zoals globalisering, duurzame ontwikkeling, en met veel meer en complexere wet- en regelgeving, ook op Europees niveau.

“Dat stelt hoge eisen aan je analytische en sociale vaardigheden,” zegt Simon Thomas die sinds 2001 hoofd is van deze centrale juridische afdeling. “We hebben veel internationale klanten. Dat betekent niet alleen dat je goed Engels moet spreken als je hier werkt, maar ook dat je moet begrijpen dat je anders moet omgaan met een Amerikaan dan met een Aziat.”

Dicht op het ondernemingsproces

De sociale vaardigheden worden ook intern op de proef gesteld. Simon Thomas, die haar carrière zelf begon bij een ‘gewoon’ advocatenkantoor: “Normaal gesproken wordt een advocaat pas ingeschakeld middenin een proces. Dat is logisch, want een advocaat is duur. De rol van de advocaat is vaker beperkt tot het geven van een onderbouwd advies: ‘Dit is de situatie, dit zijn de juridische implicaties en dit kunt u het beste doen.’ Hier is dat anders.” Wij gaan verder: wij bemoeien ons ook met wenselijkheid van een bepaalde oplossing.

De bankwereld is een sterk juridische wereld. Van de eenvoudigste overeenkomst voor een en/of-rekening tot een beursgang, overal komen juristen bij kijken. En sterker nog, ze worden overal van het begin af aan bij betrokken. Dat begin ligt bij het meewerken en meedenken bij productontwikkeling maar omvat ook het inter-nationaal standaardiseren van documentatie en het opstellen van algemene bepalingen en voorwaarden. Simon Thomas: “Je zit daar heel dicht op en wordt snel gebeld als mensen werken aan een nieuw project. De kunst is om ook als jurist een onderdeel te zijn van alle bedrijfsprocessen. Als je gezien wordt als een ‘hindernis’ is dat verkeerd.”

ABN·AMRO

ABN AMRO Group Legal

ZOEKT

(JUNIOR EN SENIOR) JURISTEN*

IE/ICT/Contractenrechtjurist

Het team Services, Communications and Privacy is op zoek naar een jurist die ervaring heeft opgedaan met (complexe) onderhandelingstrajecten, goed is in het opstellen en beoordelen van contracten en kennis heeft van IE-, ICT- of privacyrecht. Het team houdt zich onder meer bezig met (wereldwijd) de inkoop van alle goederen en diensten door de bank, advisering op het gebied van reclame, de ABN AMRO-merken en privacy.

Financieel Toezicht Jurist

Voor het team Regulatory & Market Supervision zijn wij op zoek naar een jurist die ervaring heeft met regelgeving op het gebied van financieel toezicht (met name Wtk en Wte). Affiniteit met marktmisbruik-regelgeving, beursregelgeving, sanctiewetgeving, prospectusregelgeving en/of anti-witwasregelgeving is een pré. Het team houdt zich bezig met vraagstukken over vergunningen & notificaties, marktmisbruik & publicatie van koersgevoelige informatie, Europese en Amerikaanse beursregels, klant-acceptatie & anti-witwasregelgeving, aanbidding van effecten, sanctieregelgeving & transactiefiltering en onderzoeken door Nederlandse en buitenlandse toezichthouders.

Procesrecht- / Ondernemingsrechtjurist

Het team Corporate & Litigation is op zoek naar een jurist die ervaring heeft met het voeren van grote (civielrechtelijke) procedures. Interesse en ervaring op het gebied van ondernemingsrecht/M&A transacties strekken tot aanbeveling. De juristen van Corporate & Litigation adviseren bij strategische overnames door de bank en geven algemeen ondernemingsrechtelijk advies (o.a. corporate governance), werken mee aan de aandeelhoudersvergadering en het jaarverslag. Daarnaast houdt het team zich bezig met het begeleiden van de grote dan wel reputatiegevoelige procedures waarbij de bank betrokken is. Binnen het team wordt tevens de Group Litigation Officer functie uitgeoefend.

Jurist Debt Capital Markets and Structured Products

Het Debt Capital Markets & Structured Products team is op zoek naar ervaren en minder ervaren juristen die een aantoonbare affiniteit voor internationale kapitaalmarkttransacties hebben, een echte teamplayer zijn, een sterke persoonlijkheid bezitten en een grensoverschrijdende blik hebben.

*Kijk voor meer vacatures op www.abnamro.nl/werken

Prima arbeidsvoorwaarden

ABN AMRO is een interessant en boeiend bedrijf om voor te werken. Wij bieden uiteraard ook een heel goed en compleet pakket arbeidsvoorwaarden. Wij investeren graag in je persoonlijke en professionele ontwikkeling. Daarbij hoort onder meer dat er veel aandacht wordt besteed aan opleiding, kennis en het ontwikkelen van je competenties. Afhankelijk van je (loopbaan)-wensen hoort op termijn een overstap naar een andere juridische functie binnen ABN AMRO of haar vele dochterondernemingen tot de mogelijkheden.

Voel je je uitgedaagd? Stuur dan een cv met een motivatie naar hendrik.jan.bolte@nl.abnamro.com.

Je kunt ook rechtstreeks solliciteren op de website van ABN AMRO: www.abnamro.nl/werken. Wil je eerst meer informatie, dan kan je bovendien bellen naar 020 - 628 02 33.

**WAAR JURISTEN EEN
NIEUWE BAAN ZOEKEN?**

JBB.nl
de Juridische Banenbank

Met maandelijks rond de 150 nieuwe vacatures en 20.000 bezoekers is JBB.nl de grootste juridische vacaturesite van Nederland. Het is niet voor niets dat alle klinkende namen bij ons hun juridische vacatures plaatsen. Dus waar plaatst ú in het vervolg uw vacatures?

Voor meer informatie over adverteren met een banner op JBB.nl kunt u contact opnemen met Egon Compter, tel. 070-441 51 93, e-mail egon.compter@reedbusiness.nl. Voor alle overige vragen kunt u terecht bij Peter Kloppenburg, tel. 070-441 52 56, e-mail webmaster@jbb.nl.

VOOR IEDERE JURIST DIE U ZOEKT

Voortgezette Stagiaire Opleiding en Permanente Opleiding

In deze rubriek het cursusaanbod in het kader van de Permanente Opleiding (PO) en het cursusaanbod voor de Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO). Per 1 januari 2005 kunnen de door de Orde erkende opleidingsinstellingen naast PO-cursussen tevens VSO-cursussen voor advocaat-stagiaires organiseren.

PERMANENTE OPLEIDING

JURIDISCH

AANSPRAKELIJKHEIDSRICHT

Onrechtmatige daad en aansprakelijkheid

16-02-2007 10:00 - 17:00
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum Rechtspleging,
tel. 0575-595300
Docent(en) mr. F.T. Oldenhuis, mr. L. Reurich
Cursusprijs € 389 geen BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

BANK- EN EFFECTENRECHT EN FINANCIERING

Communicatie en zorgplicht rondom financiële producten

12-12-2006 09:30 - 16:35
Plaats Nieuwegein
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Euroforum,
tel. 040-2974889
Docent(en) drs. T. Arends CFA, W. van de Beek, A.L. Dijkstra, drs. A.T. Dolders, J.R. de Groot, mr. F. 't Hart, mr. P.F. Heuperman, drs. ing. G. Jaarsma, dr. T. Loonen, J. Meijer, mr. S. Meijer, mr. W.M. Schonewille LLM
Cursusprijs € 899 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

Grotius specialisatieopleiding Effectenrecht

28-02-2007 13:30 - 22:00
01-03-2007 09:45 - 16:30
27-03-2007 09:45 - 16:30
17-04-2007 09:45 - 16:30
22-05-2007 09:45 - 16:30
12-06-2007 09:45 - 16:30
04-09-2007 09:45 - 16:30
02-10-2007 09:45 - 16:30
30-10-2007 09:45 - 16:30
20-11-2007 09:45 - 16:30
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten

Instelling Grotius Academie,
tel. 024-3612492
Docent(en) prof. mr. drs. C.M. Grundmann-van de Krol, mr. G.T.J. Hoff
Cursusprijs € 5.250 geen BTW
Opleidingspunten
55 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
55 Totaal

BESTUURS(PROCES)RECHT

Ontwikkelingen 4e tranche Awb

20-12-2006 13:30 - 17:00
Plaats Zeist
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) mr. dr. O.J.D.M.L. Jansen, mr. M.W. Scheltema
Cursusprijs € 395 exclusief BTW
Opleidingspunten
03 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
03 Totaal

Advisering in het bestuursrecht

31-01-2007 10:00 - 16:45
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum Rechtspleging,
tel. 0575-595300
Docent(en) mr. dr. L.M. Koenraad
Cursusprijs € 419 geen BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

FAILLISSEMENTS- EN INSOLVENTIERECHT

INSOLAD/Grotius specialisatieopleiding Insolventierecht

28-02-2007 13:30 - 22:00
01-03-2007 09:30 - 16:30
27-03-2007 09:45 - 16:30
17-04-2007 09:45 - 16:30
22-05-2007 09:45 - 16:30
12-06-2007 09:45 - 16:30
04-09-2007 09:45 - 16:30
02-10-2007 09:45 - 16:30
30-10-2007 09:45 - 16:30

20-11-2007 09:45 - 16:30

Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Grotius Academie,
tel. 024-3612492
Docent(en) mr. W.J.M. van Andel, prof. mr. J.J. van Hees, prof. mr. S.C.J.J. Kortmann, prof. mr. F.M.J. Verstijlen, prof. mr. R.D. Vriesendorp
Cursusprijs € 5.250 geen BTW
Opleidingspunten
55 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
55 Totaal

GEZONDHEIDSRICHT

Wet BOPZ

14-02-2007 10:00 - 20:00
15-02-2007 09:00 - 17:00
Plaats Wolfheze
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum Rechtspleging,
tel. 0575-595300
Docent(en) mr. R.B.M. Keurentjes, mr. drs. R.H. Zuijderhoudt
Cursusprijs € 1.321 inclusief BTW
Opleidingspunten
12 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
12 Totaal

GOEDERENRECHT

Beperkt zakelijke rechten

25-01-2007 09:30 - 16:15
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum Rechtspleging,
tel. 0575-595300
Docent(en) prof. mr. W.M. Kleijn, prof. mr. A.A. van Velten
Cursusprijs € 313 inclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

INTELLECTUELE EIGENDOM

Joint-Ownership of IP? Statutory

Basis and Practical Solutions
28-11-2006 09:00 - 17:00
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling LES Benelux,
tel. 0343-575397
Docent(en) P. Chaltin, prof. dr. E. Claassen, G. Clarke, dr. D. Groenewegen, A. Krebs
Cursusprijs € 120 geen BTW
Opleidingspunten
04 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
04 Totaal

ONDERNEMINGSRECHT

Grotius vooropleiding Balanslezen/ Belastingrecht

01-02-2007 09:30 - 12:30
08-02-2007 09:30 - 20:30
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Grotius Academie,
tel. 024-3612492
Docent(en) E.H. Horlings, mr. drs. A.N. Krol, prof. mr. H.M.N. Schonis
Cursusprijs € 960 geen BTW
Opleidingspunten
11 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
11 Totaal

ONROEREND-GOEDRECHT

Grotius specialisatieopleiding Onroerend-goedrecht

26-02-2007 13:30 - 22:00
27-02-2007 09:30 - 16:30
26-03-2007 09:45 - 16:30
06-04-2007 09:45 - 16:30
21-05-2007 09:45 - 16:30
11-06-2007 09:45 - 16:30
03-09-2007 09:45 - 16:30
01-10-2007 09:45 - 16:30
29-10-2007 09:45 - 16:30
19-11-2007 09:45 - 16:30
Plaats Bilthoven
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Grotius Academie,

Het niveau van de opleidingen is als volgt weergegeven:

* Basisniveau (doorgaans minder dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; weinig tot geen voorkennis aanwezig).

** Verdiepingsniveau (doorgaans meer dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; basiskennis aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

*** Specialisatieniveau (doorgaans meer dan 3 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; hoog kennisniveau aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

tel. 024-3612492
Docent(en) mr. H.W. Heyman, prof. mr. W.M. Kleijn
Cursusprijs € 5.250 geen BTW
Opleidingspunten
55 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
55 Totaal

OVERIGE RECHTSGBIEDEN

Dag van het Merken- en Modellenrecht

30-11-2006 10:00 - 17:00
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Euroforum,
tel. 040-2974889
Docent(en) prof. mr. M. de Cock Buning, prof. mr. W.A. Hoyng, prof. mr. dr. A.W.J. Kamperman Sanders, mr. S. Klos, prof. mr. J.P. van Marissing, prof. mr. J.H. Spoor, mr. K. Stöpetie
Cursusprijs € 899 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

Grotius specialisatieopleiding Structured Finance

26-02-2007 13:30 - 22:00
27-02-2007 09:30 - 16:30
26-03-2007 09:45 - 16:30
16-04-2007 09:45 - 16:30
21-05-2007 09:45 - 16:30
11-06-2007 09:45 - 16:30
03-09-2007 09:45 - 16:30
01-10-2007 09:45 - 16:30
29-10-2007 09:45 - 16:30
19-11-2007 09:45 - 16:30
Plaats Bilthoven
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Grotius Academie,
tel. 024-3612492
Docent(en) prof. mr. H.L.E. Verhagen, mr. J.J. de Vries
Cursusprijs € 5.250 geen BTW
Opleidingspunten
55 Juridisch

– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
55 Totaal

Grotius specialisatieopleiding Nationaal en Internationaal Contracteren

27-02-2007 13:30 - 22:00
28-02-2007 09:30 - 16:30
30-03-2007 09:45 - 16:30
20-04-2007 09:45 - 16:30
25-05-2007 09:45 - 16:30
15-06-2007 09:45 - 16:30
07-09-2007 09:45 - 16:30
05-10-2007 09:45 - 16:30
02-11-2007 09:45 - 16:30
23-11-2007 09:45 - 16:30
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Grotius Academie,
tel. 024-3612492
Docent(en) mr. drs. J.L. Burggraaf, prof. mr. R.P.J.L. Tjittes
Cursusprijs € 5.250 geen BTW
Opleidingspunten
55 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
55 Totaal

RUIMTELIJKE- ORDENINGSRECHT EN MILIEURECHT

VMA/Grotius specialisatieopleiding

Omgevingsrecht
27-02-2007 14:00 - 22:00
28-02-2007 09:30 - 16:30
30-03-2007 09:45 - 16:30
20-04-2007 09:45 - 16:30
25-05-2007 09:45 - 16:30
15-06-2007 09:45 - 16:30
07-09-2007 09:45 - 16:30
05-10-2007 09:45 - 16:30
02-11-2007 09:45 - 16:30
23-11-2007 09:45 - 16:30
Plaats Bilthoven
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Grotius Academie,
tel. 024-3612492
Docent(en) mr. J. Hoekstra, prof. mr. N.S.J. Koeman

Cursusprijs € 5.250 geen BTW
Opleidingspunten
55 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
55 Totaal

STRAF(PROCES)RECHT

Strafrechtelijk bewijs (in theorie en praktijk)

30-01-2007 09:45 - 17:00
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum Rechtspleging,
tel. 0575-595300
Docent(en) mr. W. Dreissen
Cursusprijs € 536 inclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
– Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
05 Totaal

BEROEPS- VAARDIGHEDEN

OVERIGE VAARDIGHEDEN

Snellezen – Mind Mapping en Geheugentechnieken voor juristen

14-12-2006 09:30 - 17:45
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau ***
Instelling Vermande Studiedagen,
tel. 070-3789896
Docent(en) G. Essers
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
– Juridisch
06 Beroepsvaardigheden
– Management/Organisatie
06 Totaal

MANAGEMENT & ORGANISATIE

ALGEMEEN MANAGEMENT

Van Managen naar Ondernemen

07-02-2007 09:00 - 17:00
07-03-2007 09:00 - 17:00
04-04-2007 09:00 - 17:00
02-05-2007 09:00 - 17:00
30-05-2007 09:00 - 17:00
27-06-2007 09:00 - 17:00
19-09-2007 09:00 - 17:00
Plaats Doorn
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling DeltaVisie International,
tel. 072-5147051
Docent(en) Deskundige trainers
Cursusprijs € 3.700 exclusief BTW
Opleidingspunten
– Juridisch
– Beroepsvaardigheden
36 Management/Organisatie
36 Totaal

(advertentie)

UNIT

**unit-1 is een ontwerperscollectief
onze werkzaamheden:
grafisch & typografisch ontwerp_concept_dtp
multimedia & internet ontwerp**

» **u kunt ons mailen voor een presentatie cd-rom
info@unit-1.nl_www.unit-1.nl_↑ 070 388 35 61**

Alt Kam Boer advocaten

Civiele cassatie?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag,

tel.: 070 358 94 79, fax: 070 358 51 97

alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

Hebben de kleine lettertjes geen
geheimen voor je? Dan ben jij de
Interim Legal Counsel die
NIG Ondernemingsrecht zoekt!

NIG Ondernemingsrecht

zoekt Interim Legal Counsels.

Door de veranderende wet- en regelgeving hebben bedrijven meer dan ooit behoefte aan juridisch specialisten. NIG Ondernemingsrecht richt zich primair op de tijdelijke bemiddeling van ervaren Legal Counsels. We zoeken juist die juristen die in het woud van wetten en regels het overzicht behouden. Werken voor NIG Ondernemingsrecht biedt vele voordelen: je hebt de zekerheid van een vaste baan, je gaat aan de slag bij een bedrijf uit de Nederlandse top-500 en je hebt bovendien recht op een opleiding aan bijvoorbeeld de Grotius Academie. Kijk op www.nigondernemingsrecht.nl en ontdek wat wij voor je kunnen betekenen. Zonder kleine lettertjes.

NIG Ondernemingsrecht | Meerweg 45 | 1405 BD Bussum | T 035 625 05 05

Personalia

BEËDIGD ALS ADVOCaat EN PROCUREUR

Alberts, mr. J.R.E., Cronenburg 75 (1081 GM) postbus 7911 (1008 AC) Amsterdam, tel. 020-3016104, fax 020-6464716

Baas, mr. D.K., Jachthavenweg 121 (1081 KM) postbus 75265 (1070 AG) Amsterdam, tel. 020-6789123, fax 020-6789589, e-mail info@van-doorne.com

Bennaars, mw. mr. J.H., Strawinskyalaan 2001 (1077 ZZ) postbus 75640 (1070 AP) Amsterdam, tel. 020-5460606, fax 020-5460123, e-mail info@stibbe.com

Boi, mr. P., Amstelveenseweg 638 (1081 JJ) postbus 75258 (1070 AG) Amsterdam, tel. 020-5419648, fax 020-5419995, e-mail priamo.boi@dlapiper.com

Faber, mw. mr. K.A., Van Harensplein 48 (8442 CD) postbus 225 (8440 AE) Heerenveen, tel. 0513-433433, fax 0513-433421, e-mail heerenveen@dommerholt.nl

Hirdes, mw. mr. S.M.E., Strawinskyalaan 1999 (1077 XV) postbus 7113 (1007 JC) Amsterdam, tel. 020-7171000, fax 020-7171111, e-mail info@nautadutilh.com

Hoff, mr. R.J., Kenaupark 21 (2011 MR) postbus 5563 (2000 GN) Haarlem, tel. 023-5424292, fax 023-5425277, e-mail haarlem@vandiepen.com

Hoop Scheffer, mw. mr. S.M. de, Strawinskyalaan 1999 (1077 XV) postbus 7113 (1007 JC) Amsterdam, tel. 020-7171000, fax 020-7171111, e-mail info@nautadutilh.com

Hu, mw. mr. Y., Apollolaan 15 (1077 AB) postbus 75440 (1070 AK) Amsterdam, tel. 020-6741000, fax 020-6741111

Jacz, mw. mr. E.A., Apollolaan 15 (1077 AB) postbus 75440 (1070 AK) Amsterdam, tel. 020-6741000, fax 020-6741111

Kruiders, mw. mr. I., Hengelosestraat 571 (7521 AG) postbus 126 (7500 AC) Enschede, tel. 053-4840000, fax 053-4840099, e-mail damste@damste.nl

Kulk, mr. D.C., Herengracht 425-429 (1017 BR) Amsterdam, tel. 020-6246811, fax 020-6272278, e-mail wieringa@wieringa.nl

Latham, mr. N.M.D., Claude Debussyalaan 54 (1082 MD) postbus 2720 (1000 CS) Amsterdam, tel. 020-5517555, fax 020-6267949, e-mail info.amsterdam@bakernet.com

Leuftink, mw. mr. L.B., Herengracht 582-584 (1017 CJ) Amsterdam, tel. 020-6077979, fax 020-6831947, e-mail mail@vandersteenhoven.nl

Los, mw. mr. F.J., Droogbak 1-a (1013 GE) postbus 251 (1000 AG) Amsterdam, tel. 020-7119000, fax 020-7119999

Mannen, mw. mr. I., Van der Helstplein 3 (1072 PH) postbus 51143 (1007 EC) Amsterdam, tel. 020-6750756, fax 020-6765896, e-mail advocaten@cleerdin-hamer.nl

Nieuwland, mr. E., Zuidplein 180 (1077 XV) Amsterdam, tel. 020-7996200, fax 020-7996300

Passier, mw. mr. M.F., Johannes Vermeerplein 5 (1071 DV) Amsterdam, tel. 020-6714049, fax 020-6628858, e-mail info@vvdadvocaten.nl

Peeters, mr. L.F.B.M., Fred. Roeskestraat 100 (1076 ED) postbus 71170 (1008 BD) Amsterdam, tel. 020-5785785, fax 020-5785800, e-mail info@loyensloeff.com

Portis, mr. V.A., Gustav Mahlerplein 2 (1082 MA) postbus 75510 (1070 AM) Amsterdam, tel. 020-7953953, fax 020-7953900, e-mail boekel.de.neree@bdn.nl

Raaijmakers, mr. G.T.M.J., Strawinskyalaan 1999 (1077 XV) postbus 7113 (1007 JC) Amsterdam, tel. 020-7171000, fax 020-7171111, e-mail info@nautadutilh.com

Smit, mr. C.M., Waterlandlaan 52 (1442 MP) postbus 575 (1440 AN) Purmerend, tel. 0299-433333, fax 0299-471166, e-mail k.smit@abmaschreurs.nl

Meldingen voor deze rubriek kunnen worden doorgegeven aan: adres@advocatenorde.nl

Snijder, mw. mr. S.I., Delflandlaan 1 (1062 EA) postbus 1031 (1000 BA) Amsterdam, tel. 020-2060700, fax 020-2060750, e-mail info@devos.nl

Tjallingii, mw. mr. J.G., Jansbuitensingel 30 (6811 AE) postbus 560 (6800 AN) Arnhem, tel. 026-3538211, fax 026-4430943, e-mail judith.tjallingii@cms-dsb.com

Verheij, mr. A.J., Strawinskyalaan 2001 (1077 Z) postbus 75640 (1070 AP) Amsterdam, tel. 020-5460606, fax 020-5460123, e-mail info@stibbe.com

Vos, mw. mr. W.P.A., Singel 117 (1012 VH) Amsterdam, tel. 020-3302738, fax 020-3302739

Wermers, mw. mr. C.J.M., Amstelplein 8-a (1096 BC) postbus 94700 (1090 GS) Amsterdam, tel. 020-3016423, fax 020-3016335, e-mail clair.wermers@cms-dsb.com

PRAKTIJK NEERGELEGD

Dalen, mw. mr. A.M.C. van Dordrecht 16-10-2006

Hoogland, mw. mr. M.I. Amsterdam 17-10-2006

Jacobs, mw. mr. S.S.M. Wijchen 04-10-2006

Lambers, mr. H.J. Baarn 13-10-2006

Mavridis, mw. mr. D. Amsterdam 19-10-2006

Verdonk, mr. S.P.A. Tilburg 23-10-2006

KANTOORVERPLAATSING

Abeln, mw. mr. A.G.M.: Oude Boteringestraat 71 (9712 GG) Groningen, tel. 050-3116272, fax 050-3115820, e-mail a.g.m.abeln@vanrossumadvocaten.nl

Bloemendal, mw. mr. R. (Amsterdam): Amsterdamseweg 55 (1182 GP) Amstelveen, tel. 020-6494238, fax 020-6488096, e-mail rozemarijn.bloemendal@klm.com

Bonnier, mw. mr. C.B.M. (Utrecht): Orlyplein 10 (1043 DP) postbus 59280 (1040 KG) Amsterdam, tel. 020-5825100, fax 020-5825150, e-mail cbonnier@akd.nl

Boomaars, mr. P.J.M.: St. Ignatiusstraat 257 (4817 KK) Breda, tel. 076-5239380, fax 076-5239381, e-mail info@cortlen.nl

Coelingh Bennink, mr. S.F. (Heerhugowaard): Helderseweg 14 (1815 AB) postbus 3271 (1801 GG) Alkmaar, tel. 072-5744409, fax 072-5150244, e-mail coelinghbennink@boddartverweel.nl

Donckers-Cortlen, mw. mr. L.J.P.E.: St. Ignatiusstraat 257 (4817 KK) Breda, tel. 076-5239380, fax 076-5239381, e-mail info@cortlen.nl

Dubbeldam, mr. E.J. (Almere): DSM Straat 1-2 (6191 NB) Beek, tel. 046-4370600, fax 046-4370356, e-mail info@sp-advocaten.nl

Groenland, mr. M.H.P. (Rotterdam): Wilhelminapark 60-61 (3581 NP) postbus 85450 (3508 AL) Utrecht, tel. 030-2547947, fax 030-2522552, e-mail groenland@vmw.nl

Kiesouw, mr. A.H.: Loenenseweg 88 (6961 CT) postbus 44 (6960 AA) Eerbeek, tel. 0313-659240, fax 0313-659235, e-mail kiesouw@ras-advocaten.nl

Kraan, mr. P.R.C.: Burgemeester Rijnderslaan 10 (1185 MC) postbus 74600 (1070 DE) Amsterdam, tel. 020-6561037, fax 020-6561410, e-mail kraan.paul@meijburg.nl

Lala, mr. D.C.: N. Mandelstamstraat 8 (1102 JH) Amsterdam, tel. 020-6912680, fax 020-6962497

Neck, mw. mr. M.E. van: Fred. Roeskestraat 100 (1076 ED) postbus 71170 (1008 BD) Amsterdam, tel. 020-5785437, fax 020-5785159, e-mail mirjam.van.neck@loyensloeff.com

Offner, mr. W. (Rotterdam): Apollolaan 15 (1077 AB) postbus 75440 (1070 AK) Amsterdam, tel. 020-6741111, fax 020-6741000

Oosterwijk, mr. C.G.M. (Zwolle): Vondelstraat 54 (1054 GE) Amsterdam, tel. 020-5890444, fax 020-6850231, e-mail info@hoekenvanderhoek.nl

Sabourian, mw. mr. B. (Rotterdam): Apollolaan 15 (1077 AB) postbus 75440 (1070 AK) Amsterdam, tel. 020-6741111, fax 020-6741000

Wint, mr. J.E. van de: Weesperstraat 400 (1018 DN) Amsterdam, tel. 020-4459987, fax 020-6205799, e-mail info@vandewint.com

NIEUW KANTOOR/ASSOCIATIE

Cortlen Advocaten Lawyers (mrs. mr. L.J.P.E. Donckers-Cortlen en P.J.M. Boomaars) St. Ignatiusstraat 257 (4817 KK) Breda, tel. 076-5239380, fax 076-5239381, e-mail info@cortlen.nl

NAAMSWIJZIGING

Daniëls Dijkman & Huisman te Enschede thans: **Daniëls Huisman Advocaten**
Daniëls Dijkman & Huisman te Rijssen thans: **Daniëls Huisman Advocaten**
Daniëls Dijkman & Huisman te Goor thans: **Daniëls Huisman Advocaten**
Daniëls Dijkman & Huisman te Almelo thans: **Daniëls Huisman Advocaten**

RECTIFICATIE

In *Advocatenblad* nummer 14 (2006) is onder het kopje 'kantoorverplaatsing' opgenomen mw. mr. M. Krouwel met bezoekadres Mozartlaan 4850. Dit moet zijn Mozartlaan 48-50.

Het Bureau van de Orde

ONDERWERP	TELEFOONNUMMER	E-MAILADRES
Algemene informatie (w.o. Advocatenpaspoort)	070 - 335 35 35	info@advocatenorde.nl
N.a.w.-gegevens advocatuur	070 - 335 35 29	info@barbeheer.nl
Auditbureau (kwaliteitszorg)	070 - 335 35 71 / 82	audit@advocatenorde.nl
Centrale Controle Verordeningen	070 - 335 35 26	ccv@advocatenorde.nl
Landelijke financiële bijdrage	070 - 335 35 23	finorg@advocatenorde.nl
Communicatie (brochures, Vademecum)	070 - 335 35 52	pr@advocatenorde.nl
BalieNet-certificaten	070 - 335 35 71 / 86	certificaat@advocatenorde.nl
Overige (praktijk)vragen van advocaten	070 - 335 35 71 / 86	helpdesk@advocatenorde.nl
Opleiding		
• Beroepsopleiding (BO) (vragen van stagiaires inzake BO)(09.00-12.00 uur)	070 - 335 35 55	opl@advocatenorde.nl
• Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO) (vragen van stagiaires inzake VSO en erkende opleidingsinstellingen)	070 - 335 35 58 / 78	vso-po@advocatenorde.nl
• Permanente Opleiding (PO) (vragen van erkende opleidingsinstellingen en advocaten inzake PO-punten)	070 - 335 35 58 / 78	vso-po@advocatenorde.nl
• Permanente Opleiding (PO) (onthefingen PO)	070 - 335 35 41 / 89	jz@advocatenorde.nl
• Vrijstellingen BO en VSO	070 - 335 35 41 / 89	jz@advocatenorde.nl

 Neuhuyskade 94, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoonnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 35
Faxnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 31

GESCHILLENCOMMISSIE
ADVOCATUUR

De uitspraak is bewerkt door Germ Kemper, advocaat te Amsterdam. De bewerking houdt in dat sommige details zijn weggelaten en andere gewijzigd, en ook her en der enige uitweidingen – in het bijzonder waar het gaat om het weergeven van het standpunt van de cliënt of de advocaat – zijn weggelaten.

MATIGING DECLARATIE, AFWIJZING SCHADECLAIM

Geschillencommissie Advocatuur ADV-Do5 0086

Bindend Advies d.d. 1 november 2005

(mrs. Jurgens, Thunnissen en Arnoldus-Smit)

Er is aanleiding de declaratie te matigen, nu blijkt dat de advocaat pas enkele dagen voor de zitting de processtukken heeft bestudeerd, waardoor hij niet de mogelijkheid heeft gehad de cliënt te adviseren over het al dan niet intrekken van de procedure.

Feiten

De advocaat staat een cliënt bij om een vergoeding te verkrijgen wegens kennelijk onredelijk ontslag. De cliënt beklaagt zich erover dat de advocaat een ongeïnteresseerde indruk maakte, een aantal besprekingen op het laatste moment afzegde en haar onvoldoende heeft voorbereid op de zitting. Op die zitting zelf heeft de cliënt ingestemd, op advies van de advocaat, met roeyement zonder zich te realiseren wat daar de consequenties van waren. De advocaat vordert betaling van een nog openstaande declaratie, ten belope van € 1.917,90. De cliënt maakt daar tegenover aanspraak op een schadevergoeding van € 7.250 welk bedrag overeenkomt met de helft van het bedrag dat in de kantonrechtprocedure als schadevergoeding van haar werkgever werd gevorderd.

Beoordeling van het geschil

De commissie stelt vast dat de klachten van de cliënt voornamelijk betrekking hebben op de handelwijze van de advocaat vóór en tijdens de procedure bij de sector kanton van de rechtbank.

De advocaat heeft aangevoerd dat hij ten tijde van het instellen van de procedure niet beschikte over financiële gegevens van de werkgever en dat hij pas kort vóór de door de kantonrechter gelaste comparitie van partijen de financiële stukken van de werkgever heeft ontvangen. Eenmaal geconfronteerd met de uit die stukken blijkende financiële problemen van de werkgever, kon de advocaat niet anders dan de conclusie van de kantonrechter, inhoudende dat de werkgever gerechtigd was de arbeidsovereenkomst op te zeggen, onderschrijven.

De commissie overweegt te dien aanzien als volgt.

Uit de overgelegde stukken blijkt dat de conclusie van antwoord van de wederpartij dateert van 30 maart 2004 en dat de financiële stukken van de werkgever daarbij waren bijgevoegd. De kantonrechter heeft bij (tussen)vonnis van 6 april 2004 een comparitie van partijen bevolen, die heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2004.

Uit de door de advocaat eerst ter zitting desgevraagd overgelegde urenstaat blijkt dat de advocaat de conclusie van antwoord met de daarbij behorende financiële stukken echter pas op 13 augustus 2004 heeft bestudeerd.

De commissie is van oordeel dat de advocaat, als hij de stukken eerder had bestudeerd, de mogelijkheid had gehad de cliënt te adviseren de aanhangig gemaakte procedure in te trekken en aldus de kosten van de cliënt had kunnen beperken. Nu hij dit achterwege heeft gelaten, heeft de advocaat naar het oordeel van de commissie niet gehandeld zoals verwacht mag worden van een redelijk bekwaam en redelijk handelende advocaat. Het feit dat de advocaat de conclusie van antwoord aan de cliënt heeft doorgestuurd met het advies de daarbij gevoegde stukken te laten bestuderen door een accountant, kan de commissie niet tot een andersluidend oordeel brengen.

De commissie is echter eveneens van mening dat er niets is aan te merken op de manier waarop de procedure tegen de werkgever is gestart en evenmin op de inhoud van de door de advocaat opgestelde dagvaarding. Dat de communicatie tussen de advocaat en de cliënt kennelijk niet optimaal is geweest, doet daar niet aan af.

Het geheel overziende komt de commissie tot het oordeel dat de klacht van de cliënt ten dele gegrond is. Hierin ziet de commissie aanleiding de openstaande declaratie van de advocaat naar redelijkheid en billijkheid te verminderen tot € 1.100. De commissie stelt de totale resterende betalingsverplichting, inclusief griffierecht en btw, vast op dat bedrag.

Beslissing

De commissie stelt de betalingsverplichting van de cliënt vast op € 1.100 (inclusief griffierecht en BTW).

Overeenkomstig het reglement van de commissie wordt het klachtengeld over partijen verdeeld, zodat de advocaat aan de cliënt, die deze kosten heeft voldaan, een bedrag van € 45 dient te vergoeden.

Overeenkomstig het reglement van de commissie is de advocaat aan de commissie als bijdrage in de behandelingskosten een bedrag verschuldigd van € 57,50.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt het depotbedrag als volgt verrekend.

Aan de cliënt wordt een bedrag van € 862,90 (zijnde € 1.917,90 minus € 1.100 plus € 45) gerestitueerd.

Aan de advocaat wordt een bedrag van € 997,50 (zijnde € 1.100,00 minus € 45 minus € 57,50) overgemaakt.

Het restant van € 57,50 verblijft aan de commissie.

De commissie wijst het meer of anders verlangde af.

Noot

Uit de beslissing blijkt dat de advocaat een processtuk van de tegenpartij met daarbij financiële bescheiden heeft doorgestuurd aan zijn cliënte met daarbij het advies een en ander door een accountant te laten beoordelen, maar zelf pas enkele dagen voor de zitting zich in die stukken heeft verdiept en daarbij tot de conclusie lijkt te zijn gekomen dat de zaak eigenlijk kansloos was. Inderdaad, de vraag dringt zich dan op waarom die zitting doorgang moest vinden en, zo te zien, de cliënte pas op de zitting zelf in de gaten kon krijgen hoe de vork in de steel zat.

De commissie vindt aanleiding om de honorariumaanspraken met € 800 te verminderen. Dat bedrag zal ongeveer overeenkomen met het honorarium voor het zittingbezoek. Dat een schadevergoeding voor de cliënte niet toewijsbaar was, ligt in de rede. De kansloosheid van de zaak bleek immers pas uit de conclusie van antwoord van de werkgever en was niet het gevolg van verzuimen van de advocaat. Dat neemt niet weg dat het voor de cliënte in kwestie misschien mooier was geweest als dat óók nog even was uitgelegd.

GJK.

VERHAALSONDERZOEK BIJ BESLAGLEGGING NIET VANZELFSPREKEND

Geschillencommissie Advocatuur ADV Dos-0108

Bindend Advies d.d. 13 maart 2006

(Mrs. Jurgens, Thunnissen en Nauta-Sluys)

Wanneer beslaglegging aan de orde is en zeker wanneer daar spoed bij blijkt te zijn, spreekt niet vanzelf dat de advocaat op eigen initiatief een verhaalsonderzoek doet uitvoeren.

Feiten

De cliënt vraagt aan mr. A. en mr. B. stappen te nemen tegen een debiteur. Er wordt beslag gelegd op een onroerende zaak van die debiteur, naar besproken wordt mede om de debiteur aan de onderhandelingstafel te krijgen. Als die verwachting niet uitkomt wordt gedagvaard. De procedure leidt uiteindelijk tot het toewijzen van een schadevergoeding. Verhaal op de beslagen zaak is volgens het advies van één van de behandelende advocaten niet doenlijk in verband met de hoogte van enige daarop rustende hypotheekschulden, om welke reden de cliënt, overeenkomstig het advies, instemt met doorhaling van het beslag. De cliënt maakt bezwaar tegen de nog openstaande declaratie, ten belope van € 1.160,72, omdat de advocaten hebben nagelaten voorafgaande aan de beslaglegging informatie in te winnen over de waarde van de onroerende zaak en de daarop rustende hypotheekschulden en meent voorts dat het advies om het beslag op te heffen onjuist is geweest.

Beoordeling van het geschil

De commissie is van oordeel dat het gelet op de wens van de cliënt om slagvaardig op te treden niet onredelijk is dat de advocaat beslag heeft laten leggen zonder enig verder onderzoek. De vraag waar de commissie zich vervolgens voor geplaatst ziet is of een verhaalsonderzoek in dit geval niettemin ingesteld had moeten worden. De cliënt stelt hierover dat dit met mr. A. is afgesproken, hetgeen de advocaten ontkennen.

Onder deze omstandigheid dient de commissie zich af te vragen of van een redelijk bekwaam en redelijk handelende advocaat mag worden verwacht dat hij een dergelijk onderzoek automatisch uitvoert. Deze vraag beantwoordt de commissie ontkennend.

De commissie is van oordeel dat reeds vanwege de kosten die aan een dergelijk onderzoek zijn verbonden en die voor rekening van de cliënt komen, een verhaalsonderzoek in principe alleen plaatsvindt op uitdrukkelijke opdracht van de cliënt tenzij de advocaat zeer gereede twijfel heeft over de verhaalbaarheid. De commissie heeft een dergelijke expliciete opdracht niet kunnen vaststellen terwijl evenmin gesteld noch gebleken is dat er ten tijde van de beslaglegging feiten of omstandigheden bekend waren die aanleiding hadden moeten geven tot gereede twijfel over de verhaalbaarheid.

Vervolgens stelt de commissie vast dat mr. B. na de ontdekking van het bestaan van de ouderdomsclausule in de koopovereenkomst en ruim voor het uitbrengen van de dagvaarding de cliënt schriftelijk heeft gewezen op de invloed van deze clausule, op de hoogte van de gevorderde schadevergoeding, de kansen op succes in een eventuele procedure en het incassorisico. Het had naar het oordeel van de commissie op dat moment op de weg van de cliënt gelegen om te informeren naar en/of opdracht te geven voor het verhaalsonderzoek.

Resteert de vraag of de procedure zinvol is geweest gelet op het feit dat de vordering thans kennelijk niet verhaalbaar is. De commissie is van oordeel dat dit het geval is. De commissie stelt in dit verband vast dat mr. B. de gemaakte inschattingfout op tijd heeft ontdekt en hersteld, de procedure met succes heeft gevoerd en dat de cliënt belang heeft en houdt bij de titel die het vonnis heeft opgeleverd.

Met betrekking tot de klacht van de cliënt over het advies van mr. B. het beslag op te heffen, merkt de commissie op dat zij niet inziet welk belang de cliënt had bij de procedure tot rangregeling welke leidt tot een gedwongen doorhaling van het beslag noch anderszins. De commissie kan de cliënt niet volgen in het standpunt dat hij hierdoor is geschaad.

Op grond van het voorgaande is de commissie van oordeel dat de klacht van de cliënt ongegrond is. De vordering van de advocaat tot betaling van de openstaande declaratie wijst de commissie dan ook toe.

Beslissing

Het door de cliënt verlangde wordt afgewezen.

Het depotbedrag wordt als volgt verrekend.

Aan de advocaten wordt een bedrag van € 1.160,72 overgemaakt.

Aan de cliënt wordt een bedrag van € 39,28 terugbetaald.

Het meer of anders verlangde wordt afgewezen.

Noot

Het verwijt van de cliënt is, in hoofdzaak, dat beslag is gelegd op een zaak die geen verhaal bleek te bieden en dat het op de weg van een advocaat ligt om daar eerst onderzoek naar te doen alvorens een kostbare beslagleggingsoperatie in gang te zetten. De commissie vindt dat niet vanzelfsprekend; dat wordt mogelijk pas anders wanneer de advocaat uit gegevens die zijn cliënt aandraagt aanwijzingen kan putten dat dat verhaal kwestieus is. Meer algemeen komt in deze uitspraak de vraag aan de orde of het aan de advocaat verweten kan worden dat er

een procedure is gevoerd terwijl uiteindelijk verhaal niet mogelijk is. De commissie wijst erop dat de cliënt altijd nog belang erbij blijft houden dat hij een executoriale titel heeft verkregen. Dat klinkt enigszins als een doekje voor het bloeden, maar het uitgangspunt lijkt juist. De cliënt, aannemend dat deze is voorgelicht over de met de procedure vermoedelijk gemoeide kosten, is eerder aangewezen dan de advocaat om te bepalen of de risico's verantwoord zijn. GJK.

Disciplinaire beslissingen

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Loorbach, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

GEEN ONRECHTMATIGE VERKRIJGING BEWIJSMIDDEL

Hof van Discipline, 14 oktober 2005, nr. 4301

(*mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, De Groot-Van Dijken, Gründemann, Paulussen en Niezink*)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 21 februari 2005

(*mrs. Van Boven, Van den Dries, Grootveld, Hengeveld en Merens*)

Een advocaat die een hem door zijn cliënt ter beschikking gesteld bewijsstuk in een civiele procedure in het geding brengt, handelt, behoudens bijzondere omstandigheden, niet tuchtrechtelijk verwijtbaar.

- *Advocatenwet artikel 46 (3.1 Vrijheid van handelen; 5.1 Regels die betrekking hebben op de juridische strijd)*
- *Gedragsregel 30*

Feiten

Klager is bij de rechtbank een procedure gestart waarbij is gevorderd de verdeling van de boedel, die openviel na het overlijden van zijn vader. Mr. X heeft in deze procedure een zus van klager en dier echtgenoot bijgestaan. In de conclusie van antwoord heeft mr. X onder meer het navolgende gesteld:

'19. In zijn testament van (...) heeft vader (van klager, *bew.*) een ouderlijke boedelverdeling gemaakt conform artikel 4:1167 BW. Deze is door het overlijden van vader (van klager, *bew.*) geëffectueerd (...); de erfgenamen kunnen de verdeling ook niet terzijde stellen. Daarmee staat vast dat klager (*bew.*) in het eerste onderdeel van zijn (*bew.*) vorderingen niet kan worden ontvangen, althans dat deze niet toewijsbaar zijn. NB: in de beslissing van 13 september 2001 (productie 8) heeft het hof klager (*bew.*) hierop ook al gewezen.'

Als productie 8 bij conclusie van antwoord is gevoegd een tussen klager en notaris X gewezen beslissing naar aanleiding van een door klager

ingesteld hoger beroep tegen een beslissing van de Kamer van Toezicht. In deze beslissing heeft het hof klager niet-ontvankelijk verklaard in zijn hoger beroep.

Klacht

A Mr. X heeft de rechtbank misleid door in de conclusie van antwoord onder punt 19 ten onrechte te stellen dat het hof klager er al op zou hebben gewezen dat de ouderlijke boedelverdeling niet meer plaats kon vinden omdat de vader van klager in zijn testament al een ouderlijke boedelverdeling had gemaakt die door zijn overlijden reeds was geëffectueerd. Het hof heeft zich er in de betreffende uitspraak in het geheel niet over uitgelaten of klager al dan niet ontvangen zou kunnen worden in zijn vordering zoals aanhangig gemaakt bij de rechtbank in de bodemprocedure, doch heeft zich slechts uitgesproken over de ontvankelijkheid van klager in zijn hoger beroep tegen de beslissing van de Kamer van Toezicht.

B Mr. X heeft de, door hem als productie 8 bij conclusie van antwoord gevoegde beslissing van het hof onrechtmatig verkregen. Hij had zich moeten onthouden van het overleggen van de door hem ontvangen kopie van deze beslissing. De beslissing is immers niet openbaar.

Overwegingen van de raad

De raad stelt voorop dat een advocaat een grote mate van vrijheid toekomt om de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hem passend voorkomt. Slechts indien de belangen van de wederpartij nodeloos en op ontoelaatbare wijze worden geschaad, kan deze vrijheid ten gunste van de wederpartij worden beknot. Deze vrijheid vindt haar begrenzing onder meer hierin dat de advocaat zich niet onnodig grievend over de wederpartij mag uitlaten en zich dient te onthouden van feitelijke mededelingen, waarvan hij de onwaarheid kent of redelijkerwijs kan kennen.

Ad A Mr. X heeft zowel schriftelijk in het kader van het dekenonderzoek alsook bij de behandeling ter zitting, gemotiveerd naar voren gebracht wat zijn interpretatie is geweest van de beslissing van het hof en de juridische relevantie voor het opnemen van het onder punt 19 van de conclusie van antwoord gestelde. Doordat mr. X de beslissing van het hof, waaruit is geciteerd, heeft overgelegd, is zowel de stelling van mr. X alsook zijn interpretatie van de beslissing van het hof controleerbaar voor zowel klager alsook de rechtbank, die een oordeel dient te geven in het geschil tussen partijen. Daarenboven heeft klager in de procedure de mogelijkheid deze stelling en de interpretatie daarvan te betwisten en zijn stelling alsmede zijn interpretatie daartegenover te stellen. Gelet hierop is de raad van oordeel dat er geen sprake is van misleiding door mr. X van de rechtbank zoals klager heeft gesteld.

Ad B Ter zitting heeft klager zijn klacht nader gemotiveerd met de stelling dat in dezen van belang is dat mr. X niet een origineel afschrift van de beslissing van het hof heeft ontvangen, maar een kopie, zodat een kopie van een kopie is overgelegd. Mr. X heeft erkend niet een origineel afschrift van de beslissing te hebben ontvangen. Blijkens de beslissing van het hof is deze beslissing in het openbaar uitgesproken. Nu het in dezen gaat om een openbare beslissing valt niet in te zien hoe het overleggen van een dergelijke beslissing op enigerlei wijze onrechtmatig zou zijn. Daarbij is niet van belang of mr. X in het bezit is geweest van een kopie van het afschrift van de beslissing of van het originele afschrift zelf.

Volgt

Verklaart de klacht in alle onderdelen ongegrond.

Overwegingen van het hof

Ad A Het hof verenigt zich met de beslissing van de raad terzake.

Ad B Mr. X heeft ter zitting van het hof verklaard dat de door hem in het geding gebrachte kopie van de beslissing van het hof zich bevond bij stukken die hij van zijn cliënten heeft ontvangen en dat deze hem, toen hij later vroeg hoe ze aan die stukken waren gekomen, gezegd hebben dat zij die waarschijnlijk van de notaris hadden gekregen. Klager heeft niet gesteld dat sprake zou zijn van een andere wijze van verkrijging.

Het stond de notaris op zichzelf vrij (een kopie van) de in de naar aanleiding van een door klager tegen hem ingediende klacht gevoerde klachtprocedure door het hof gegeven beslissing aan de cliënten van mr. X ter beschikking te stellen. Daarbij maakt het, anders dan klager kennelijk veronderstelt, geen enkel verschil of het ging om (een kopie van) een indertijd door het hof aan de notaris als partij verstrekt exemplaar van de beslissing, dan wel om (een kopie van) een door de notaris in een latere procedure bij de Kamer naar aanleiding van een andere door klager tegen hem ingediende klacht als productie overgelegd afschrift van die beslissing van het hof. In beide gevallen gaat het immers om (de inhoud van) eenzelfde, in het openbaar gedane, uitspraak. Van onrechtmatige verkrijging door mr. X van het door hem overgelegde stuk is dan ook geen sprake.

Opmerking verdient nog dat, ook al zou op de wijze van verkrijging het een en ander zijn aan te merken, dit nog niet zonder meer betekent dat mr. X tuchtrechtelijk verwijtbaar zou hebben gehandeld door het stuk in een civiele procedure over te leggen. Het is immers aan de rechter voorbehouden om, indien de wederpartij tegen de overlegging van een bewijsstuk bezwaar maakt, te oordelen over de toelaatbaarheid van het betreffende bewijsmiddel, waarbij hij rekening zal houden met alle relevante omstandigheden van het geval, zoals de ernst van de door de wijze van verkrijging gemaakte inbreuk op de rechten van de partij die zich tegen de overlegging verzet en de zwaarwegendheid van het belang dat de andere partij, gelet op de inhoud van het stuk, heeft bij die overlegging. Een advocaat die een hem door zijn cliënt ter beschikking gesteld bewijsstuk in een civiele procedure in het geding brengt, zal dan ook, behoudens bijzondere omstandigheden, niet tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen.

Volgt

Bekrachtigt de beslissing van de raad.

MEEWERKEN AAN SCHIJNCONSTRUCTIE

Hof van Discipline, 14 november 2005, nr. 4331

(mrs. Van Griensven, De Leeuw, Gerritzen, Tonkens-Gerkema en De Ruuk)

Raad van Discipline Arnhem, 26 april 2005

(mrs. De Vries, Dam, Van Halder, Hallmans en Knüppe)

De advocaat die aan het tot stand komen en vastleggen van een schijnconstructie meewerkt, waardoor een derde belemmerd wordt in de uitoefening van zijn rechten, handelt laakbaar.

- *Advocatenwet artikel 46 (3.1 Vrijheid van handelen; 3.4 Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg)*
- *Gedragsregels 1 en 30*

Feiten

A, de cliënt van mr. X, heeft in 1993 zijn onderneming overgedragen aan klager. De terzake gesloten overeenkomst behelst onder meer dat het aan A niet is toegestaan gedurende tien jaren een vergelijkbare onderneming te drijven binnen een straal van tien kilometer rond de overgedragen onderneming.

Twee jaar later wordt binnen het aldus gedefinieerde gebied een vergelijkbare onderneming opgezet. Mr. X maakt daartoe twee overeenkomsten. De ene is een arbeidsovereenkomst tussen A en een zekere B; de tweede overeenkomst is daarop een aanvulling die het karakter heeft van een vennootschap onder firma, tussen A en B, en waarin A het recht verkrijgt op de helft van de door de onderneming te maken winst, onder aftrek van het ontvangen salaris.

Klager vordert vervolgens in kort geding nakoming van het gesloten concurrentiebeding. De vordering wordt afgewezen, waarbij onder meer wordt overwogen dat de stelling van klager dat sprake is van een schijnconstructie teneinde het concurrentiebeding te ontduiken onvoldoende aannemelijk wordt geacht.

In een daarop gevolgd getuigenverhoor verklaren getuigen dat A een sturende rol bij de onderneming had en dat ter vermijding van problemen met het concurrentiebeding gekozen is voor een arbeidsovereenkomst in combinatie met een aanvullende overeenkomst die recht doet aan het gegeven dat de leiding over de eenmanszaak in feite een gezamenlijke aangelegenheid van A en B was.

De klacht bestaat uit twee onderdelen:

- a mr. X heeft zijn cliënt geadviseerd een schijnconstructie aan te gaan teneinde een concurrentiebeding te ontduiken;
- b mr. X heeft de rechter in een procedure omtrent het concurrentiebeding onjuist en onvolledig geïnformeerd.

Overwegingen en beslissing van de raad

Ten aanzien van klachtonderdeel a

Onweersproken is door mr. X gesteld dat, toen A de zaak aan hem voorlegde, A reeds zelfs de keus had laten vallen op een arbeidsovereenkomst en dat hij mr. X alleen maar heeft verzocht deze arbeidsovereenkomst op te stellen en daarnaast de financiële verhouding tussen B en hemzelf te regelen, alsof er tussen deze partijen een vennootschap onder firma bestond. Er is dus niet gebleken dat deze constructie door mr. X zelf is bedacht. Uitgaande van deze lezing is de raad van oordeel, dat het wellicht beter was geweest indien mr. X een andere keuze had gemaakt en niet had meegewerkt aan het vastleggen van een constructie, waarvan hij wist dat daarmee de bepalingen van het concurrentiebeding omzeild zouden worden en dus de belangen van de wederpartij geschaad zouden worden, doch dat mr. X door te handelen zoals hij heeft gedaan niet de grenzen van de vrijheid om de belangen van zijn cliënt op een wijze, die hem goedgevindt, te behartigen, heeft overschreden.

Klachtonderdeel a is derhalve ongegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel b

De raad is van oordeel, dat mr. X foutieve informatie aan de voorzieningenrechter heeft verstrekt. In de gereleveerde passage uit de pleitnotities heeft mr. X het nodige gesteld omtrent gedragingen, die in zijn visie in strijd waren met het concurrentiebeding. Ter zitting heeft mr. X erkend dat hij hiermee ook heeft bedoeld te zeggen, dat zijn cliënt bedoelde bemoeienis ook feitelijk niet had en de voorzieningenrechter heeft dit ook zo opgevat.

Uit de aanvullende overeenkomst blijkt echter dat A in werkelijkheid wel degelijk bemoeienis heeft gehad met de leiding in bovengenoemde zin, zoals onder meer blijkt uit artikel 3 van de aanvullende overeenkomst waarin staat vermeld dat A jegens B aansprakelijk is voor de helft van de schulden. Dit beeld komt ook uit andere passages van de aanvullende overeenkomst naar voren, waaronder artikel 5, waarin is overeengekomen dat de inboedelzaken aan A in eigendom toebehoren en wordt ten slotte ondersteund door een tweetal verklaringen van getuigen, zoals afgelegd tijdens het voorlopig getuigenverhoor.

De raad beoordeelt klachtonderdeel b derhalve gegrond.

Aan mr. X wordt de maatregel van een enkele waarschuwing opgelegd.

Zowel mr. X als klager stelt beroep in.

Overwegingen van het hof

Met betrekking tot de grief van klager als omschreven onder 3.1 die betrekking heeft op klachtonderdeel a overweegt het hof dat de door verweerder ten behoeve van zijn cliënt A en B opgestelde arbeidsovereenkomst en de aanvullende overeenkomst onderling onverenigbaar zijn. De arbeidsovereenkomst doet immers een gezagsverhouding ontstaan tussen A en B, die zich niet laat verenigen met de bepalingen van de aanvullende overeenkomst, die het ondernemersrisico, de winstverdeling en daarmee de zeggenschap in de onderneming gelijkelijk legt bij B en de cliënt van mr. X. Waar aangenomen mag worden dat de in de aanvullende overeenkomst vastgelegde bepalingen voor A van groter belang waren dan die, welke in de arbeidsovereenkomst zijn opgenomen dient te gelden dat de arbeidsovereenkomst eigenlijk niet heeft bestaan en slechts ten doel had af te schermen dat A in strijd met het concurrentiebeding handelde.

De stelling van mr. X, dat er 'uitvoering is gegeven aan de arbeidsovereenkomst' dient te worden gepasseerd in het licht van de aanvullende overeenkomst en de verklaringen die in het voorlopig getuigenverhoor zijn afgelegd door B:

'Ik neem aan dat A ... [de door de onderneming gesloten bedrijfsmiddelenkredietovereenkomst] mede namens [de onderneming] ondertekend heeft omdat de kredietverstrekker dat wilde.'

en

'De overeenkomst [over de aanschaf van bedrijfsmiddelen] die door [de onderneming] met kredietverstrekker is gesloten, is door A mede ondertekend.'

en

'Je kunt zeggen dat A gedurende zijn betrokkenheid bij [de onderneming] een sturende rol had in de leiding van [de onderneming]'

en door bedrijfsadviseur N:

'In het overleg dat ik met B en A heb gevoerd speelden zij allebei eenzelfde rol. Voor hen was het belangrijk dat zij binnen [de onderneming] een gelijkwaardige positie bekleedden.'

en

'Als dat non-concurrentiebeding er niet was geweest, was gekozen voor de oprichting van een vennootschap onder firma omdat de inhoud van de tussen B en A gemaakte afspraken feitelijk met die rechtsvorm overeenstemde.'

en

'De leiding over de eenmanszaak was een gezamenlijke aangelegenheid van B en A'.

Naar het oordeel van het hof is sprake van een schijnconstructie die uitsluitend ten doel had om de zeggenschap van A in de onderneming verborgen te houden, hetgeen mr. X, die zowel de arbeidsovereenkomst als de aanvullende overeenkomst opstelde, wist of moet hebben geweten. Dit blijkt ook uit de hoogte van de boete (f 50.000 per overtreding) die in de door hem ontworpen aanvullende overeenkomst is gesteld op schending van de in die overeenkomst vastgelegde geheimhoudingsplicht. Het meewerken aan en het vastleggen van die schijnconstructie moet gezien

Disciplinaire beslissingen

worden als deel uitmakend van het advies waarvoor zijn cliënt zich tot hem wendde. Klager werd door de schijnconstructie rechtstreeks in zijn belang geschaad. Hij kon daardoor immers naleving van het concurrentiebeding niet afdwingen.

Klagers grief slaagt derhalve, hetgeen ertoe leidt dat klachtonderdeel a alsnog gegrond wordt bevonden.

Uit hetgeen het hof met betrekking tot onderdeel a heeft overwogen volgt dat het hof zich verenigt met de overwegingen ten aanzien van klachtonderdeel b zodat de daartegen gerichtte grief van mr. X faalt.

Beslissing

- het hof vernietigt de beslissing van de Raad van Discipline voor wat betreft klachtonderdeel a en verklaart dit klachtonderdeel gegrond;
- bekrachtigt de beslissing voor het overige.

DECLARATIE HOEFT NIET GESPECIFICEERD TE WORDEN

Hof van Discipline, 28 november 2005, nr. 4279
(*ms. Zwitser-Schouten, Heidinga, Marres, De Ruuk en Poelmann*)

Raad van Discipline Leeuwarden, 2 februari 2005
(*ms. Van Riessen, Van Hartingsveld, Hemmes, Van der Kwaak-Wamelink en Verlinden-Masson*)

De advocaat die van een incassobureau een opdracht ontvangt en conform afspraak aan dit incassobureau declareert, behoeft zijn declaraties niet (nader) te specificeren op verzoek van de opdrachtgever van het incassobureau.

- *Advocatenwet artikel 46 (1.4.3.1 De zorg voor de cliënt: financiële verhouding)*
- *Gedragsregel 25, lid 4*

Feiten

Klager laat zijn vordering op A incasseren door de vennootschap B die op haar beurt mr. X inschakelt. Mr. X declareert aan B. Zij rekent met klager af, waarbij over die afrekening een geschil ontstaat tussen klager en B. In dat kader verlangt klager van mr. X dat deze zijn declaratie aan B nader specificeert. Mr. X weigert dat, stellende dat niet klager maar B zijn opdrachtgever is en dat hij bovendien met B een afspraak heeft gemaakt over de hoogte van zijn honorarium, zodat hij niet gehouden is het door hem in rekening gebrachte bedrag ten genoegen van klager nader te specificeren.

Klacht

Klager klaagt erover dat mr. X als zijn advocaat geweigerd heeft zijn declaratie aan de vennootschap B (voldoende) te specificeren.

Overwegingen van de raad

Mr. X heeft onweersproken gesteld dat hij van B opdracht heeft gekregen klagers vordering gerechtelijk te innen en dat hij met B heeft afgesproken het honorarium aan de hand van het liquidatietarief te berekenen. Hieruit leidt de raad af dat er geen sprake is van een financiële relatie

tussen klager en mr. X zodat de door mr. X in opdracht van B verrichte werkzaamheden buiten klager om financieel om konden worden afgewikkeld. Gelet op het vorenstaande behoeft mr. X (daarnaast) geen (deugdelijke) specificatie van zijn declaratie aan klager te verstrekken: B was immers in financieel opzicht de opdrachtgever van mr. X. Ook om een andere reden hoefde mr. X de door hem aan de zaak bestede uren niet nader – aan klager – te specificeren, zoals door deze verzocht: het honorarium was gebaseerd op forfaitaire bedragen, zodat het aantal bestede uren er niet toe doet.

De raad verklaart de klacht ongegrond.

Overwegingen van het hof

Het hof volstaat met de constatering dat het onderzoek in hoger beroep niet heeft geleid tot de vaststelling van andere feiten dan wel tot andere beschouwingen en gevolgtrekkingen dan die vervat in de beslissing van de raad, waarmee het hof zich verenigt.

Volgt

Bekrachtiging.

BRIEF VAN CLIENT ALS CONFRATERNELE BRIEF

Hof van Discipline, 28 november 2005, nr. 4343
(*ms. Peepkorn, Van Voorst van Beest, Sterk, Schokkenbroek en Creutzberg*)

Raad van Discipline, 's-Gravenhage, 18 april 2005
(*ms. Van Boven, Van den Dries, Meerman, Merens en Wiersma*)

Een brief van een cliënt die door een advocaat wordt bijgestaan rechtstreeks aan de advocaat van de wederpartij met daarin een antwoord op een schikkingsvoorstel van die advocaat geldt als geschreven te zijn in het kader van schikkingsonderhandelingen en dient te worden beschermd door het aan Gedragsregel 13 ten grondslag liggende beginsel, dat omtrent de inhoud van tussen advocaten gevoerde schikkingsonderhandelingen aan de rechter niets mag worden medegedeeld zonder toestemming van de advocaat van de wederpartij.

- *Advocatenwet artikel 46 (3.4) Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg; 5.1 Regels die betrekking hebben op de juridische strijd*
- *Artikel 4.2 Gedragscode van Advocaten van de Europese Unie*
- *Gedragsregels 5, 13 en 18*

Feiten

Mr. X en mr. Y hebben hun wederzijdse cliënten bijgestaan in een huurrechtprocedure. In die procedure heeft een comparitie van partijen plaatsgehadt naar aanleiding waarvan schikkingsonderhandelingen zijn gestart. Schriftelijk heeft mr. X aan mr. Y een voorstel tot het treffen van een minnelijke regeling gedaan. Als antwoord heeft de cliënt van mr. Y naar aanleiding van het voorstel van de kant van mr. X, mr. X rechtstreeks een schriftelijke reactie toegezonden. Bij fax van de volgende dag heeft mr. Y mr. X onder meer geschreven: 'Ik nam kennis van het feit dat cliënt u rechtstreeks heeft geschreven (...). U dient die brief te beschouwen als een confraternele brief die niet zonder toestemming deel mag uitmaken van de processtukken'.

Mr. X heeft mr. Y daarop per fax laten weten: 'In aansluiting op uw

faxbericht van hedenmiddag bericht ik u dat ik de brief van (...) die ik rechtstreeks van uw cliënt mocht ontvangen, niet beschouw als een confraternele brief'.

Mr. X heeft de betreffende brief vervolgens in de procedure overgelegd.

Klacht

Mr. Y verwijt mr. X dat deze een brief van de cliënt van mr. Y in de procedure tussen de wederzijdse cliënten in het geding heeft gebracht en deze brief niet heeft aangemerkt als onderdeel uitmakend van tussen de raadsliden van partijen gevoerde schikkingsonderhandelingen, zoals hij wel had dienen te doen. Daarenboven heeft mr. X Gedragsregel 18 overschreden door niet direct na ontvangst van de brief van de cliënt van mr. Y, mr. Y hiervan op de hoogte te stellen en deze brief ten processe over te leggen.

Overwegingen van de raad

Uit het verhandelde ter zitting en de dossierstukken is de raad gebleken dat partijen in het kader van de gehouden comparitie van partijen overleg hebben gevoerd over een te treffen minnelijke regeling en daarbij hebben afgesproken dat, aangezien op dat moment niet tot overeenstemming kon worden gekomen, mr. X zou reageren op het voorstel van de cliënt van mr. Y. In zijn reactie gericht aan mr. Y heeft mr. X een tegenvoorstel gedaan aan mr. Y. Gelet op deze voorgeschiedenis oordeelt de raad dat het in de lijn der verwachtingen lag dat mr. Y zelf en niet zijn cliënt zou reageren op het tegenvoorstel van de kant van mr. X. Als mr. X deze verwachting zelf al niet zou hebben gehad, dan had hij dit moeten begrijpen uit de fax van mr. Y aan mr. X waarbij mr. Y mr. X erop gewezen heeft dat de brief rechtstreeks verzonden door zijn cliënt aan mr. X verondersteld moest worden deel uit te maken van schikkingsonderhandelingen.

Anders dan mr. X oordeelt de raad dat Gedragsregel 18, lid 1 tevens ziet op de situatie waarbij de door een advocaat bijgestane partij zelf bij brief contact opneemt met de advocaat van de andere partij. Zoals een advocaat dient te handelen indien de wederpartij telefonisch contact met hem opneemt, dient hij ook bij schriftelijk contact opnemen zich direct met de advocaat van de wederpartij te verstaan. Hoewel de raad mr. X

kan volgen indien hij stelt dat het in het belang van zijn cliënt was dat hij de brief van de cliënt van mr. Y in het geding zou brengen, is de raad van oordeel dat in dit geval Gedragsregel 18 prevaleert boven Gedragsregel 5. Het had op de weg van mr. X gelegen om ofwel zelf, mede gelet op Gedragsregel 18, omtrent de brief met mr. Y contact op te nemen ofwel, gelet op het kort daarop volgend faxbericht van mr. Y, aan het verzoek van mr. Y gevolg te geven om de brief als confraternele correspondentie aan te merken.

Volgt

Verklaart de klacht gegrond zonder oplegging van maatregel.

Overwegingen hof

Door rechtstreeks en op korte termijn te antwoorden op het voorstel tot een minnelijke regeling, vervat in de brief van mr. X aan mr. Y, heeft de cliënt van mr. Y zich gemengd in de tussen de beide advocaten aangevangen schikkingsonderhandelingen. Daarom heeft in dit geval ook deze brief te gelden als geschreven in het kader van die schikkingsonderhandelingen. De cliënt hoort hier, evenzeer als wanneer de brief door zijn advocaat zou zijn geschreven, te worden beschermd door het aan Gedragsregel 13 ten grondslag liggende beginsel. Die uitleg is naar het oordeel van het hof bovendien in overeenstemming met het bepaalde in artikel 4.2, laatste volzin, van de Gedragscode voor Advocaten van de Europese Unie, ook al is die regel niet zonder meer verbindend voor advocaten in Nederland. De brief had derhalve niet zonder toestemming van mr. Y in het geding mogen worden gebracht. Het feit dat de cliënt van mr. X bij overlegging van die brief aan de rechter mogelijk belang had doet daar niet aan af, nu het schikkingsonderhandelingen betrof.

Uit Gedragsregel 18 vloeit, voor zover in de onderhavige zaak van belang, met name voort dat een advocaat de ontvangst van een brief van de wederpartij zelf dient te melden aan de advocaat van die wederpartij. In dit geval was zulks niet meer nodig omdat uit het faxbericht van mr. Y aan mr. X bekend werd dat mr. Y, als advocaat van de wederpartij, reeds op de hoogte was van de door zijn cliënt aan mr. X geschreven brief.

Volgt

Bekrachtigt de beslissing van de raad.

(advertentie)

FIF 33

RECHERCHE- EN INFORMATIEBUREAU

Voor bedrijven, particulieren en advocatuur

- Onrechtmatig ziekteverzuim
- Alimentatiezaken
- Controle werkzaamheden
- Handelsinformatie
- Fraude / Bedrijfsdiefstal
- Privé-onderzoeken

010 - 477 33 22 www.fif33.nl

Goedgekeurd door Min. van Justitie POB 238
Heemraadssingel 186 • 3021 DM Rotterdam
Fax: 010 - 477 08 30 • e-mail: info@fif33.nl

RECHTSORDE®

SCHAPT ORDE IN RECHTSINFORMATIE

Nieuw

www.rechtsorde.nl

één betrouwbare bron, alle rechtsinformatie, verrassend aantrekkelijk geprijsd

- Alle Nederlandse wet- en regelgeving, zowel centraal als decentraal
- Jurisprudentie, officiële publicaties en CAO's
- EU-recht en internationaal recht
- Dagelijks geactualiseerd
- Overzichtelijk geordend en alle verwante documenten onderling gekoppeld onder toezicht van juridisch deskundigen
- Razendsnel zoekresultaat
- Bijzonder attractief geprijsd

Gefundeerd op meer dan 17 jaar ervaring met elektronische juridische publicaties.

Rechtsorde b.v., tel. 073 52 860 52, e-mail: contact@rechtsorde.nl

Meld u aan voor 1 maand gratis proefabonnement

